

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Brisori nefrancate nu se pri-
mesc.—Manuscripte nu se
retrimite.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială.—RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 4).

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone.— Un exemplar
10 bani.— Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 22.—Anul LXV.

Brașov, Duminică 27 Ianuarie (9 Februarie).

1902.

Dr. Papp Józsi și soții.

(S) Pe cât e acest nume de româ-
nesc, pe atât de adevărat Român
este și purtătorul lui. *Nomen et omen.*

Cine, chiar și dintre intimissimi
săi proprii, a auzit vre-odată dela
Dr. Papp Józsi ceva românesc, în
vorbă, faptă, ținută, cugetare sau
simțăminte, fie în copilăria lui, fie
în etatea lui de bărbat, sau acum la
inceputul bătrânețelor sale?

Și acest om se dă de Român,
vorbește *quasi* „în numele Români-
lor“, critică politica națiunii române,
dă povețe guvernului unguresc, cum
se tracteze cu Românii și blamază
pe bieții săi alegători chioreni înain-
tea obștei cele mari românesce.

Noi pricepem, din trista espe-
riență câștigată în cei 30 de ani din
urmă ai erei constituționale maghiare,
ce este politica „din gură în buzna-
r și vice-versa“, și scim prea bine,
că mulți dintre deputați, și între
aceștia și Românii de naștere, își au
calculele lor cu deputăția și o pri-
vesc numai de „*gradus ad Parnassum*“.
Nici în minte nu le vine a-se es-
pune pentru drepturile poporului ro-
mânesc, sau a reclama măcar con-
tra vruneia dintre nenumăratele ne-
dreptăți, ce i-se fac în totă ziua. Ei
au însă cel puțin bunul simț de a
nu juca rolul mu-cei, gerându-se de
bun patrioți pe contul poporului lor,
inegrind politica națională, denun-
tându-o în tendențele ei și provo-
când puterea în contra celor ce le-a
stabilit și țin de salutar, fii aleși și
creștințioși ai poporului român.

Ei bine știu, că rupându-se de
cătră poporul lor prin aceea, că nu
respectează dorințele și postulatele lui
adeverate și hotărârile aleșilor lui,
representă în dietă ori-ce, numai
simțămintele, convingerile și aspira-
țiunile poporului român nu.

Ei tac tăcerea pescelui, ori când
e vorba de interese românesce. Nici
altfel nu fac prea mare șgomot în
dietă. Se îndestulesc cu câte o vor-

bire de introducere, în care se si-
lesc a câștiga bunavoința și grația
colegilor lor deputați, pentru-că sunt
Români.

Papp Józsi însă nu tace. El se
avântă în regiuni politice, lui abso-
lut necunoscute, și vorbește despre
lucruri de care nici idee nu are, vor-
bește despre „dacoromâni“ și despre
așa diși „Români buni patrioți“; de
dragul acestor din urmă solicită la
guvern ceva grație, er' în cât pen-
tru cei dintâi, îl invită a-i suprima
în modul cel mai necruțător.

Trăind între Români, nu însă
cu Românii, Dr. Papp Józsi nu scie
nici cine trece aji de Român „pa-
triot bun“ și cine de „dacoromân“.

Români „patrioți buni“ sunt aji
numai Moldovan Gergely, Dr. Papp
Józsi și aceia, cari nu numai că n'au
ei inșiși nici o aspirațiune română,
dér reproabă ori-ce manifestațiune de viață
românescă și se fac uneltele ace-
lor „binevoitori“ ai Românilor, cari
caută a ne ferici prin maghiarizare,
prin contopirea cu rassa maghiară,
prin urmare voiesc mórtea noastră
națională. Er' „dacoromân“ este fie-
care Român, începând dela cel-ce pre-
tinde drepturi cardinale naționale ro-
mânesce, până la cel-ce „îndrănesce“
a-și tipări bilete de vizită românesce.

Suntem convinși, că Dr Papp
Józsi nu e și n'a fost „dacoromân“
nici măcar în acest grad din urmă.
Comite însă o mare neghiobie și per-
versitate vorbind despre „daco-
români“, deore-ce ar trebui să scie, că
reuvoitorii noștri cu pretinsele „agi-
tațiunii daco-române“ inventate de
ei, caută a-și spăla și acoperi înain-
tea tronului, a țerii și a străinătății
tote volnicile și asuprurile comise
în contra noastră. Acestora li-a dat
nesăbuitul deputat al Chiorului, Dr.
Papp Józsi, cu vorbirea sa nerume-
gată frivolă și trădătoare, fișcoia în
gură.

Avea Dr. Papp Józsi destul ce
se vorbește despre virilism, care
face din majoritățile covârșitoare ro-

mânesce minorități, despre comasare,
care calicesce poporul, despre justi-
ția scumpă și neînțeleasă de Români,
despre colonisările pe banii țerei în
dauna Românilor, despre școli fă-
cute pe banii bietului popor, dér
spre prostirea și maghiarizarea lui.
Ori decât voia, se vorbește despre
neajunsurile Chioarului, despre năca-
sul Chioreanului, că el vrând a-și
căuta dreptate și având de lucru la
administrație trebuie să umble pe la
Sătmar și Deșiu, la depărtări de
Dómne feresce; că bieții omeni n'au
un jude român în Șomcuta; că la
administrație încă n'au un om de
valoare și de încredere al lor; că casa
frumósă a districtului, clădită pe banii
comunelor, servește de locuințe pri-
vate; că Șomcuta e asuprită și ina-
poiată cu intențiune, și pentru bietul
Chiorean nu se face nici o ușurare,
nici o îndemânare etc. etc.

În loc de acésta Dr. Papp Józsi
se umflă ca „bun patriot“ pe contul
Românilor, și face „dacoromâni“ pe
conationalii săi, cari cugetă și sim-
țesc altmintrelea despre românitatea
lor, decât dânsul.

Într'adevăr, decât i-au pus peca-
tele pe Chioreni să se rupă de cătră
corpul cel mare al națiunii și neas-
cultând de inteligența ei umblat de
capul lor să-și alegă deputat, atunci fă-
ceau mai bine, decât și alegeau pe can-
didatul jidov. Acesta ar fi avut póte
mai bun simț și atâta tact, că decât
nici nu-i lua în apărare, baremi nu-i
blama și inegria așa de amar înai-
ntea lumii maghiare, ca natul lor.

Acuma alegătorii șomcuteni n'au
alt-ceva de făcut, decât a-l învăța
pe Dr. Papp Józsi într'o adresă fru-
mósă votată acasă de o adunare elec-
torală, ca să-și are și semene mo-
șiora părintescă și să-i slăbescă de
a i mai ferici și ocroti ca deputat.

Sêrace Chioar! Multe ai greșit
cu voie și fără de voie, dér totuși
un deputat ca acesta n'ai meritat!

† Nicolae Cristea.

Scirea despre mórtea asesurului
consistorial din Sibiu, Nicolae Cristea,
ne-a emoționat, și va deștepta în
sînul poporului nostru adencî re-
grete.

Luptător brav pentru binele ob-
ștesc al bisericei și al națiunii, om
conscientios, Român cinstit și soț de
muncă leal, Nicolae Cristea se bu-
cura de stima tuturor.

Era de fire pacinic și blând,
nu-i plăcea reclama și fala deșertă,
ci inclina spre munca modestă. Con-
dus de simțul de echitate și de res-
pect față cu alții, în deosebi față cu
conationalii săi, cari urmăreau ace-
lași ideal, Cristea, și când avé ve-
deri deosebite, se mulțumea a-le sus-
ținé cinstit, cu tenacitatea proprie
lui, care adese-ori atingea marginile
extreme, dér nici ca preot, nici ca
diarist — în care calitate a func-
ționat mulți ani de-a rândul, — n'a
alunecat nici-odată pe povârnișul
discusiunilor pătimase, nu s'a folosit
nici odată de arme și apucături ne-
demne și neiertate.

Ca diarist, confrate al nostru,
am învățat să-l prețuim cu deosebire
în urma atitudinii demne și leale,
ce a observat'o la 1881, în anul me-
morabil, când, în calitatea de redac-
tor al „Telegrafului Român“, după
hotărârile unanime ale marei confé-
rențe naționale dela Sibiu, n'a pre-
getat a da mâna în totă sincerita-
tea cu colegii săi dela organul nos-
tru și dela foia bănățenă de pe
atunci; și când—cu toate divergențele
de vederi politice, ce au existat în-
tre noi și direcția susținută până la
1881 de cei dela „Tel. Rom.“,—a
mers solidar cu noi și s'a silit pe
cât numai i a fost cu puțință în im-
prejurările date la acea foie, timp
de trei ani cât a mai redactat'o, să

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Fericirea — pe pământ.

-- Legendă. --

...Și bunica povestea copiilor, de tăceau
ca nisce șorecuți.

Fericirea mai veni odată pe pământ,
să-și caute patria, care nu și-o putea afla,
nici spera, câtă vreme mai sunt ómen în
lume. Ea ca toți d-nii cei mari din împé-
răția ursitoarelor celor bune, călătoria incog-
nito, ca să nu fie supărată și molestată
de cei ce vénéză după favoruri. Dér ori
cât de tainică fú pregătirea ei de călăto-
rie, vestea totuși merse mai iute decât ea.

Ómenii se adunară pentru primirea
ei, în felul cum erau îndatinați. Lume
imensă. Sêraci și bolnavi, cerșitori și in-
firmi își aveau rugările gata! Ei voiau să
i-le arunce în trăsura. Dér nu-i lăsară să
stea în șirul dinainte și cei cari voiră a-și
face loc prin mulțime spre a ajunge înai-
nte, fură călcați în picioare de cei mai tari,
cari puseseră cot la cot, încât printre cei-
lalți nu era modru de a puté străbate.

La diferite distanțe stau deputați-
nile în gală mare; ele se compuneau din
bărbați, cari se numiseră inșiși membrii ai
comitetului. Voiau să cheme Fericirea la
ei pe mai mult timp, și spre scopul acesta
și-au compus și învățat discursuri frumóse,
bine stilisate. Fie-care spera în secret, că
va succede cumva să fie onorat în persónă
de visita Fericirii. În scopul acesta se și
făcuseră pregătirile cele m i mari, un ban-
chet scump cu musică și pompieri și ilu-
minații de grădină — întreg aranjamentul,
de sine se înțelege, în mod minunat, cum
se cuvine pentru un óspe așa de dis-
tins. Anunțul despre festivități fú mai înai-
nte scris și hectografat. Jurnalistiții nu
avură nici o ostenelă cu reportajul, căci
începând cu cartea de bucate și ordinea
locurilor, până la toastul d-lui casei și
toaleta damelor, toate erau descrise cu pre-
cisiune de admirat.

Alții și-au făcut din bună vreme pla-
nuri cutezate. Ei aveau ascunse sub haine
funii și alte instrumente de prins, spre a
lua cu puterea lor pe óspele cel înalt, ce-l
așteptau. Unul din aceștia fú atât de ne-

precaut, de-și descoperi planul înainte de
vreme.

— „Când va trece Fericirea pe dina-
ntea mea, o apuc de pâr“.

Atentatorul însă o păși. Tocmai la
timp îi succese po iției de a nimici un plan
detestabil și a pune la rēcóre sub zăvor
pe omul ce-și propusese de a nimici sigu-
ranța publică. Cu ocaziunea acésta, pe
lângă tot regretul, păzitorii liniștei publice
fură siliți a folosi arma.

Dér toate precauțiunile au fost zadar-
nice. În ultimul moment Fericirea își
schimbă planul de călătorie. Sciți, că ea
se ferea de ori-ce tãmbãlau și ovațiuni, căci
nu credea în sinceritatea lor. Delicată ca
mirosul de rose sêlbatic, tremurând ca
un fluture timid, și cine ar fi văduț'o, n'ar
fi creduț că-i óspele din țera zinelor, ci o
copilă frumósă, bolnăvicioasă, care mai tră-
ește numai prin deosebita grije a mamei
sale — așa părea Fericirea la vedere, și nu
se putea cunoște cine e, decât de pe aure-
ola de raze, care luca din ochii ei mai
blând decât lumina sórelui.

Așa inaintă ea departe de tumultul

lãrmuitor, pe un virf de deal solitar, spre
a-și lua incognito drumul la vale și a de-
pune în sînul lui darurile ei cele bogate;
purcese deti la aceia, cari nu o póftiau
și ale căror inimi nu erau stăpânite de
dorul după asupriri și răpiri.

Un om, care a auzit despre acésta,
se ascunse după o stâncă și aruncă un laț
după Fericire. De ar fi așteptat numai un
minut, póte că-i succedea s'o prindă. El
repetă încercarea și cum se plecă, își pierdú
echilibrul și cădu în adâncime.

Cum mergea Fericirea înspăimântată
că va fi prinsă, privind la tot pasul în jur
de sine, se întelni pe cărarea dealului cu
o țerancă bătrână, care de cu bună vreme
i-a ferit din cale. Fericirea se duse și la
ea și sãrută fața copilașului, care durmia
în brațele bătrânei.

Cu cât mergea mai departe, cu at-
t mai tare creștea vestea despre splendórea
minunatului óspe și tot mai tare și mai
tare se auzia strigãtul: „A venit fericirea,
să o ținem aici, să o legãm cu funii, să o
pãdim sub zãbrele de aramă, ca să nu ne
mai scape!“

emuleze cu noi în stăruințele pentru consolidarea partidului național român.

Calea, pe care răposatul confrate a pornit împreună și în solidaritate cu colegii săi dela celelalte foi române, la 1881, n'a fost nici pentru dânsul presărată cu trandafir. El fu luat la ochi și în Nov. 1883 fu constrins a-se retrage dela „Telegraful Român“.

De atunci N. Cristea, fiind răpit de vârtejul ce l'a produs înființarea „Tribunei“ în vara anului 1884 la Sibiu, și-a pierdut încetul cu încetul orientarea sa de mai înainte și cu ea și rolul, ce l'a avut între diariștii români.

Pe arena politică îl mai veduăm încă odată distingându-se prin francheta și curagiul convingerilor sale și prin purtarea sa demnă. Acesta a fost în procesul intentat pentru memorandumul comitetului central, ales la 1892, al cărui membru a fost și N. Cristea. Fasiunea sa francă, bărbătescă l'a distins atunci în mod favorabil, făcând să reieșă din nou însușirile frumoase ale caracterului său.

N. Cristea și-a suportat pedepșa de un an închisore de stat cu resignație bărbătescă și nu l'am auzit nici odată cântind în contra sortii ce i-a impus această jertfă, nici fălindu-se, că a fost martir al cauzei naționale.

Nicolae Cristea s'a născut la 14 Octombrie 1834 în Ocna-Sibiului. După absolvirea teologiei la Sibiu fu primit în cancelaria consistorială. Peste un an, la 1861, metropolitul Șaguna l'a trimis la universitatea din Lipsca spre completarea studiilor sale. La 1863, după ce s'a întors dela Lipsca, a fost numit profesor suplent la seminariul Andreian și un an mai târziu (1864) luă asupra și redacțiunea „Telegrafului Român“, rămânând redactorul acestei foi până în toamna anului 1883.

În 1873 Cristea avansă la postul de asesor referent în senatul bisericesc, pe care l'a păstrat, împlinindu-l cu zel și conștiințositate până la morțea sa.

Nobleța inimei lui N. Cristea s'a manifestat la toate ocaziunile, ce i-se dădeau spre a face bine. Astfel de timpuriu îngrijirile sale s'au îndreptat asupra meseriașilor noștri și pentru sprijinul lor a înființat la 1867 „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. Trei-deci de ani a fost presidentul acestei societăți, care în urmă, drept recunoștință, l'a ales president onorar al ei.

Etă în scurt momentele principale din viața mult regretatului Nicolae Cristea. El a murit sêrac, dâr ne-a lăsat o amintire bogată de fapte bune, de credință, abnegațiune și spirit nobil de jertfire.

Odihnescă în pace și binecuvântată fiă-i memoria!

Revista politică.

Ședințele dietei ungurești sunt erăși interesante. Partidele profită de *desbaterea bugetară*, pentru a-și spune fie-care, prin oratorii lor, părerile asupra politicii guvernului, a lăuda sau a combate. Cei mai mulți din vorbitori s'au ocupat de starea economică a țării, pe care o găsec că se pôte mai tristă și îngrijitoare, fac responsabil guvernul pentru aceste stări și propun și ei măsuri de îndreptare a rului. În cadrul și pe tema această discuțiunea pare a nu mai ave sfârșit. În deosebii oratorii din opoziție sunt de-o fecunditate proverbială în desfășurarea de „argumente“ pentru întroducerea teritoriului vamal independent al Ungariei față de Austria. La aspră critică e luat și sistemul actual de dări și contribuțiuni și o sumă de alte afaceri de interes public, cu mănuierea cărora partidele din opoziție nu sunt mulțumite.

Decât toate acestea mai interesantă este *discuțiunea*, ce s'a încins și se urmăzează încă *asupra restituirii naționalităților*. Motiv la acesta a dat, precum șcim. vorbirea deputatului sâsec Dr. Lindner, care deși era ținută în termiși fôrte moderați, a avut darul de a deștepta furia turbatului șovinism maghiar în contra națiunilor nemaghiare: Români, Slovaci, Germani, Sêrbi. Furia a cuprins de-odată nu numai pe kossuthiști din stânga estremă, dâr și pe guvernamentalii și poporalii de-o potrivă. În toate ședințele din săptămâna acesta s'au ridicat rënd pe rând bălaurii șovinismului desmătat, ca să strige cât îi ține gura, că pe pământul acesta n'are îndreptățire de existență și de înflorire, decât limba și cultura maghiară, că statul acesta este „stat național maghiar“, că toți trebuie să se închine ideii maghiarismului cutropitor, că legile sunt croite pentru a garanta față cu naționalitățile superioritatea rasei maghiare. ca „rasă dominantă“ și „singur alcătuitoare“ de stat etc. Ba s'au aflat oratorii, cari au șis, că în țările de sub corôna Sf. Ștefan toți trebuie să vorbească

ungurește, toți trebuie să se contopescă cu „națiunea“ (maghiară) nu numai în limbă, ci și în sentiment și gândire — să se facă, dâr, una cu Ungurii în toate și în tot. că numai atunci va fi bine. Nici Ludovic Kossuth, cel care voia să-i facă pe toți Maghiari în timp de 24 ore, n'a vorbit mai strașnic înainte și la 1848.

Dintre cei 4 Slovaci, cari au intrat în dietă, la desbaterea bugetului a luat cuvântul Francisc *Veselsky*. A vorbit în spiritul blândetei și moderațiunii și a spus într'un discurs compătat o parte din durerile și gravamențele Slovacilor. *Veselsky* a spus, că Slovacii sunt „aderenții unității și indivisibilității țării“ și că principiul unității națiunii politice ungare îl admit așa cum este formulat în legea dela 1868 (artic. 44). Dâr în interesul existenței culturale și dezvoltării popórelor nemaghiare din patrie, Slovacii cer, ca limba acestor popóre în ținuturile pe unde locuesc în masse să se pôte întrebuița în toate școlile până la universitate, la comună, orașe, comitate, la judecătoria și municipii. Drepturile acestea le pretind Nemaghiarii pe baza dreptului natural, divin și legal și pe baza legii naționalităților. Mai spuse *Veselsky*, că neglijierea limbii îl disgustă pe popor, îl sêracesce și-l ruineză și că de aici se esplică și emigrarea Slovacilor în America, unde se bucură de cea mai mare libertate și-și pôte folosi limba lor etc.

Și ce gândiți, cum i-s'ar răspuns lui *Veselsky* din partea maghiară? Un deputat Haidyn a șis despre Slovaci, că sunt „panslaviști“, altul tot din tabăra guvernului (*Hodossy*) a spus, că ceea-ce pretinde *Veselsky* se opune cu spiritul legii de naționalitate și e „primejdios“ pentru stat.

Nu așteptați dâr drepturi voi Românilor, Slovacilor, Sêrbilor, etc., căci decât vi-s'ar da, statul, adevăc Maghiarii, ar fi primejduiți și împiedecați în realizarea visului lor de-o Maghiarie mare și tare. Nici legea naționalităților se nu așteptați să se esecute cum o interpretați voi, ci pe cum îi taie capul pe Maghiari. Ori dâră n'a spus o maghiaro-sêcuiul *Sebess*, îndată după *Hodossy*, că „legea naționalităților e calul troian, care dă ajutor dușmanilor națiunii de-a intra în șanțurile statului național maghiar“?

Pentru-ca tabloul să fie complet și pentru-ca gogorița pretinsului pericol ce-i amenință pe Maghiari din partea naționalităților să fie invocată cu succes, deputatul

maghiaro-sêcuiul *Sebess Dénés* a descris în ședința dela 6 Febr. raporturile de naționalitate în Ardeal, unde „Valahii“ s'ar întări tot mai mult, ér Ungurii ar slăbi. Unicul bastion, șise, contra puterii „valahe“: Sêcuii, încă s'a dârmat și „Sêcuii nu mai pot resista față cu acțiunea economică a „Valahilor“. — Vai de mine!

Capacul la toate l'a pus însedeputatul *Nessi*, care printr'o interpeleție adresată ministrului *Wlassics* a cerut scóterea limbii germane din toate școlile primare din Budapesta, decât e, ca Budapesta să fie „națională maghiară unitară“.

Una din foile apropiate de guvern ne spune, că mai sunt la rënd o sumă de oratorii, cari vor lua cuvântul în chestiunea naționalităților. Sê-i vedem ce vor mai dice, cum se vor achita de rolul de acrobati politici și ce arme vor mai folosi în contra naționalităților. La urmă, pôte, l'om auzi erăși pe ticluitoarul de frase și sofisme *Coloman Szell*.

La 4 Februarie n. „*Reichsrath*“-ul *austrac* și-a reinceput activitatea. În tot timpul vacanței parlamentare nu s'a făcut în Austria nici o schimbare esențială. Au rēmas stările vechi de nesiguranță pe terenul politicii interne, cu toate că frecările și animositățile dintre Cehi și Germani nu s'au accentuat cu atâta înverșunare în publicitate. Adevărat, că în ședințele comisiei bugetare Cehii și-au accentuat postulatele lor naționale, opoziția lor însă pare ași fi mai pierdut ceva din asprimea ei, decât vom considera spiritul intrasigent și obstructionist de mai înainte. Nu se pôte dice însă cu toate acestea, că între Cehi și Germani s'ar fi încheiat un armistițiu, fie măcar de durată cât de scurtă, deși guvernul și-a dat mari silințe a împăcării elementele, cari se rēboesc. Că ore parlamentul redeschis fi va capabil de lucrare?—La întrebarea acesta nu se pôte răspunde de ocamdată cu siguranță. Nici bugetul nu este încă deplin asigurat.

„Deșteptarea“ din Cernăuți își exprimă îngrijirile cu privire la situația grea a *clubului român parlamentar*, mai ales după-ce clubul s'a manifestat în sesiunea trecută prin trei oratorii în trei direcțiuni deosebite, nimicind astfel înaintea parlamentului vađa clubului și făcându-l incapabil de acțiunii cu succes.

n 5 Februarie n. *archiducele Francisc Ferdinand*, presumptivul moștenitor de tron, a plecat la *Petersburg*, ca să facă o vizită curții imperiale rusești. Se dice, că acesta călătorie să face cu scop, ca *archiducele* să mulțumescă Țarului, pentru-că l'a numit general rusec de cavalerie. Sê nu uităm însă, că *archiducele* s'a dus la *Petersburg* în calitate de moștenitorul tronului unei împărății, visita lui prin urmare va fi având și alte motive și scopuri politice. *Pressa* strêină, mai ales franceză și rusescă, lęgă de această călătorie combinațiuni de natură politică însemnată. Se dice anume, că ea are de scop a face să fie restabilită înțelegerea ruso-austriacă privitoare la Balcani, înțelegere făcută la 1897 din incidentul visitei monarhului nostru la *Petersburg*. Înțelegerea acesta a fost slăbită prin evenimentele ultime din Balcani și adversarii ei și-au dat toate silințele a-o nimici. În general șis, visita *archiducelui Francisc Ferdinand* la *Petersburg* e considerată ca o apropiere și mai strinsă între dinastiile de Habsburg și ca un pas important în scopul de a face să dispară ori

Într'aceea magistratul nu se lăsă înfluințat de emoțiunea masei și primi șicirea cu nepăsare. De alt-cum strigătele acestea erau cam ordinare: „Fericirea e aci!“, și și după-aceea se adevăria, că a fost rătăcirea personificată. Revisiunea pasaportului însă se făcuse prea superficială și nu mai voiau să cadă în erórea acesta.

După esperiențele de până aci însă trebuiră să recunoșcă, că toate semnele arată, că ea este. Cu precauțiune și pentru ori-ce eventualități zina fu fotografiată antropometric, îndată-ce o putură prinde. Mai fu apoi descrisă cu deamăruntul, și în fine veniră la convingerea, că în realitate nu-i alt-ceva, decât un „vântură țără“.

Dâr ce era să începă acum cu ea? Propunerea, ca să fie simp'u confiscată și în modul acesta scósă total din lume, căștigă mulți aderenți; se adevări însă, că praxa confiscării încă nu-i destul de lămurită.

„Cine vré să mă prindă, pe acela l'lovesc peste degete; cine voesce să dea în mine, ori să mă prindă, cine ar alerga

după mine, acela n fugă și va frânge mâinile și picidorele, și cine ar cuteza să mă rețină cu puterea, acela ține morțea în brațe și nimeni din voi nu pôte forța un r's.... eu merg, unde-mi place! Arătați-mi casa, în care locuesce acela, pe care voi îl iubiți mai mult și eu voi merge la el să-l umplu de bunătați, încât din splendoră avunțiilor să cadă și asupra vóstră!“

Conduseră Fericirea cu alaiu mare la un castel înalt, splendid, puternic, ale cărui porți erau larg deschise. Fericirea fu primită cu mari onoruri.

Dâr când prindea a-se însêra, apărú la porța palatului o figură întunecată cu larvă pe față.

„Deschideți și mă lăsați înlăuntru“, porunci ea, „ori unde merge Fericirea, eu trebuie să fiu în călcăiul ei“.

Și ea-și ridică voalul cel întunecat. „Cine ești tu?“ o întrebă vechietorii înspăimântați, „tu, a cărui privire ne înghiață sângele n inimă și a cărei suflare e rece, ca suflarea morții?“

„Eu sunt sora cea mai mică a Feri-

cirei, eu sunt *Durerea*. Și ori cât ar merge iubita și slăvita soră înaintea mea, eu o urmez pas de pas și o găsec tot-deuna, ori unde s'ar pitula ea și piciorul meu calcă florile, ce au rêsărit sub al ei pas. Dați loc!“

Armele *lelebarșilor* se încrușară înaintea ei. Dâr la lina-i mișcare cădură armele din amórțitele brațe ale portarilor. Negenată străbătú *Durerea* înlăuntru, până în cele mai ascunse odăi ale palatului.

„Unde-i Fericirea?“ întrebă ea.

„A fugit dinaintea ta“, i răspuse o voce, „privesce colo înlăuntru“.

Aci era un cabinet înalt, îmbrăcat în postav negru. Un miros înădușit eșia din multe flori vechede. În feșnice de argint ardeau luminări de cêră și între ele un sarcofag. La capul lui sta Fericirea ținând mâna scutitoare peste cadavru.

„Tu șiréto“, strigă *Durerea*, „acesta e unicul loc, din care nu te pot alunga“...

(După *Ottokar Tonn-Bergler*.)

I. P. R.

ce neînțelegeri dintre Austro-Ungaria și Rusia.

Mult s'a vorbit săptămâna aceasta despre acțiunea Olandei în favoarea încheierii păcii între Englezii și Buri. Guvernul olandez a trimis guvernului englez o notă, în care întreabă, că ore o putere neutrală nu-și poate oferi bunurile ei servicii, pentru-ca să se facă cu puțință un contact între cei cari se războiesc, și astfel să se potă tracta despre pace? Guvernul olandez, dîce mai departe nota, bucuros ar propune reprezentanților Burilor, cari petrec în Olanda, de a merge în Africa și a-se pune acolo în contact cu conducătorii Burilor, apoi reîntorcîndu-se în Europa cu autorizațiunii, să se facă posibilă tratarea despre pace și încheierea ei. Acestor reprezentanți însă ar trebui să li-se dea *salvus conductus* și libertatea de a comunica pe cale telegrafică.

Guvernul englez a răspuns, că Anglia ține strins la hotărîrea ei de a nu primi intervenția unei puteri străine. Dacă reprezentanții buri din Europa doresc *salvus conductus*, ei pot să-l ceară, și guvernul va decide conform gravității motivelor ce vor învoca. Anglia însă nu află necesară mergerea lor în Africa, Buri au acolo pe Steyn și Schalk-Burger cu cari mai ușor s'ar pute ajunge la o înțelegere, punîndu-se ei în contact cu Kitchener, care a primit ordin, ca orî-ce propunere făcută cu scop de a iniția tractări pentru încheierea războiului, s'o comunice îndată la Londra. Din cauza acesta guvernul englez a decis, ca negocierile de pace să se facă în Africa, ér nu în Europa.

Intr'aceea se anunță din Bruxelles, că acțiunea guvernului olandez nu va avé nici un rezultat, de-ore-ce președintele Krüger a declarat, că toți conducătorii buri țin morțiș la condiția independenței depline a statelor bure, condiție de care Anglia nu vré să audă. — De altă parte ministru-președinte englez Salisbury a ținut alaltăerî un discurs la un banchet, în care a respins cu hotărîre încercarea Olandei de a mai face pași în interesul păcii. Anglia, dîce el, nu e în contra păcii, dîr ea e firm decisă a duce la bun sfîrșit opera începută în Africa-de-Sud. Posibilitatea încheierii păcii și-o încheiesc Salisbury așa, că Buri trebuie să recunoscă drepturile regelui Edward, adecă Transvaalul și Oranje trebuie să devină colonii engleze. Probabil, că declarația lui Salisbury a fost motivată de enunțarea reprezentanților buri din Europa, că fără de garantarea independenței republicelor, Buri nu se vor împăca.

Remâne așa-dér, ca războiul să se continue

Revisuirea legii naționalităților. „Egyetértés“ spune, că partidul independent 48-ist a luat hotărîrea, ca deja în decursul desbaterei bugetare să depună pe biroul camerei un proiect de rezoluțiune în afacerea *revisuirii legii naționalităților*

Sécuii și Români.

În dieta ungară cel mai năprasnic apărător al Sécuiilor este Sebess Dénes. Acest deputat tot mereu strigă, că Sécuii pier și că bălaurul, care îi înghite de vii, este poporul român. „Nu lăsați să piară Sécuii! Dați ajutor grabnic, că se prăpădesce statul ungar“ așa sbiară Sebess în dieta din Pesta.

Este interesant a cunoșce, ce a ținut acest deputat în ședința de Joi a dietei:

„Guvernul — dîce Sebess — nu-și face datoria și nu-și dă totă silința, ca să zidescă statul național maghiar.

În Ardél mai nainte legile țării nu recunoscău de cât trei națiuni (Ungurii, Sécuii și Sașii) și trei religii (Catolici, reformați, luterani și unitari) După revoluție s'au făcut alte legi, din cari numai Români au avut câștig.

Români din Ardeal au o țintă mare, să-și facă o împărăție a lor, Daco-România, sfășind țera ungară.

Speranțele Românilor, de la împăratul Iosif II. sunt îndreptate spre Viena. La început Români au primit cu bucurie unirea Ardealului cu Ungaria, dîr pe urmă i-au resvrît cei din Viena și au luat armele în potriiva ideii de stat maghiar.

În România, în politică și în societate, nu-și bat capul cu alta, decât cu aceea, cum să rupă Ardealul de cătră Ungaria.

Legea naționalităților s'a creșut, că va aduce curentele de rasă la brasdă, dîr ne-am înșelat, căci legea acesta este o literă mîrtă, un trup mort, care împușce „aerul sfânt al ideii de stat național“, cere decî, *ca să se ștergă acesta lege.*

Primul rezultat al legii naționalităților a fost *pasivitatea Românilor*. Acesta pasivitate este o mască primejdioasă, căci sub masca acesta au dus în luptă biserica, școala, institutele de credit, în lupta politică. Sub masca acesta vréu Români să sfășie unitatea Ungariei.

Sécuiimea a fost un mare zăgaz în drumul trezîntelor românesce. Conducătorii români au vîdut acesta și au pornit contra Sécuiimei lupta economică. Astăzi s'au încuibat în Sécuiime o mulțime de Români, așa că nu mai este curat maghiară. Ar trebui să sară guvernul în ajutorul Sécuiilor.

Dacă permitem, că locul poporului sécuiesc să-l ocupe o rasă străină, cu tendințe străine și cu ochii îndreptați spre o țera străină, atunci să sciiți, că Ardealul e pierdut!

Așa a vorbit deputatul Sebess Dénes Joia trecută în parlament!

Liturgia maghiară.

Cetitorii noștri au cunoscîntă despre mișcarea, ce au început-o nisce nesăbuiți pentru a introduce în locul limbei slave limba maghiară în biserica greco-catolică ruteană.

Se scie, că dela Roma n'au putut căpîta răspuns pe placul lor. Cu tôte acestea ei nici acum nu se astîmpără și se sbuciumă mereu, că dîră, dîră vor reuși cu planurile lor, că apoi lasă numai pe ei, vor introduce ei limba maghiară și în biserica românescă, și atunci preoții români nu vor mai cânta din altar: „Ușile, ușile cu înțelepciune, să luăm aminte!“ — ci: „Az ajtókat, az ajtókat bölcseséggel figyelmazzünk!“

În ședința dela 6 Februarie s'a vorbit chiar și în dietă despre liturgia maghiară.

Deputatul, care a vorbit despre acesta se numește Rabár Endre și a ținut următoarele:

Rabár Endre: Precum nu este dogmă bisericească în biserica catolică, ca să facă slujba în limba latină, tot așa nu-i dogmă bisericească ca greco-catolicii să țină slujba în limba veche slavă. Cu tôte acestea greco-catolicii „maghiari“ nu pot căpîta din Roma dreptul de a avé slujbă maghiară. Din Roma a venit poruncă la episcopii greco-catolici, ca să oprască slujba ungară și să ardă tôte cărțile unguresce. (Unii deputați strigă: Ne mai pomenită îndrăsnél!)

Rakosi Victor: Poftim, și încă se plîng naționalitățile, că sunt prigonite. Din contră, noi Ungurii suntem prigoniti în țera noastră, dîr Româniul poté să fie Român și Rusul Rus în țera ungară.

Kubik Béla: Cum putem noi răbda acest lucru! Ce face guvernul? (Sgomot mare. Președintele sună clopoțelul).

Rabár Endre: Episcopii greco-catolici au scris la Roma, ca papa să nu îndădă limba ungară în biserică. Ér de

acolo au întărit, ce au scris episcopii, și a venit înapoi poruncă, ca să se introducă încetul cu încetul érá limba slavă. Noi însă nu ne vom lăsa, ci vom tot ciocăni la porțile Vaticanului și vom merge și la Maiestatea Sa, vom cere și dela guvern, ca să ne ajute.

Szell Kalman ministru-președinte: Eu nu sunt papa dela Roma, ca să pot împlini acesta cerere.

Ratkay Lászlo: Cestiunea acesta nu este numai cestiune bisericească, ci și națională. Înainte de tôte trebuie să fie cineva „patriot“ și numai după aceea creștin. Să spuneți la Roma, că Dumnezeu ascultă rugăciunile în orî-ce limbă, nu numai rusece. Așa trebuie să vorbiți la Roma, și atunci nu cred să nu îngăduască liturgia maghiară!

ULTIME SCIRI.

Viena, 8 Februarie. Comisiunea bugetară a primit fondul de dispozițiune cu majoritate de voturi. Toți vorbitorii au declarat cu acesta ocaziune, că este neapărat de lipsă a-se da ministrului-președinte Koerber tot sprijinul parlamentului în negocierile cu Ungaria, pentru pact.

Petersburg, 8 Febr. Archiducele Francisc Ferdinand a sosit aici ađi după amiađi și a fost primit la gară de Țarul și de mării duci. Archiducele a făcut îndată o vizită împărețesei.

Sofia, 8 Februarie. Karandjulov, asasinul ministrului de instrucție, Kancev, era de origine din Macedonia. El fusese profesor, însă de trei ani era fără catedră. Era în etate de 32 ani și solicita acum o catedră în Sofia. Ministrul i-a răspuns, că în Sofia nu este o catedră vacantă, decât primește însă, îl va numi în provincie, ceea-ce Karandjulov a refuzat. Asasinul a descărcat șese glonțe asupra ministrului ér cu al șeptelea s'a sinucis. Se dîce că a comis faptul într'un acces de nebuniă. În decurs de câți-va ani acesta este al treilea ministru, care mîre asasinat.

New York, 8 Februarie. În Venezuela se întinde revoluția. Trupele guvernului au suferit o nouă înfrîngere, cu care ocaziune a cădut în luptă și generalul Urbaneja, mâna dreaptă a președintelui Castro. Din Columbia au venit noue trupe revoluționare srb conducerea generalului Panaloza.

Centenarul lui Heliade.

Duminea trecută s'a sărbătorit în Bucuresci, conform programului stabilit, împlinirea a o sută de ani dela nascerea lui *Ion Heliade Rădulescu*.

Bulevardul Academiei era bogat pavozat. Lângă statua lui Heliade era ridicată o tribună pentru oratori.

De jur împrejurul statuei se remarcă următoarele corone: a Ligei Culturale, de frunze de stejar; a partidului conservator, de crini; cu inscripția: marelui patriot Heliade Rădulescu; a adunării deputaților, de flori naturale, cu inscripția: Lui Ion Heliade Rădulescu; a Teatrului național, de camelii; a Școlii de băieți nr. 10 și a Societății lucrătorilor tipografi „Gutenberg“.

* * *

La orele 2 d. a. — scrie „Epoca“ — întregul Bulevard al Academiei și grădina din jurul statuei lui Heliade, erau înșesate de lume.

Liceele din capitală: Sfântul Sava, Mihai Viteazu, cu fanfara, Lazăr, Matei Basarab, Cantemir, școlile comerciale și tôte școlile primare de băieți din Capitală cu directorii și profesorii respectivi.

Studentimea universitară reprezentată printr-o delegațiune din sinul „*Uniunii studentesce*“, în sfîrșit lume din tôte straturile

societății venise să depună în fața statuei nemuritorului bărbat prinusul de admirație.

Au mai asistat: Delegațiunea Senatului, compusă din d-nii Mișu Schina, dr. Bucsenescu și Constantinescu-Rîmniceanu; Delegațiunea camerei, compusă din d-nii Em. Porumbu și Stănculeanu. Comitetul pentru organizarea sărbării, compus din d-nii N. Crătunescu, Dim. Aug. Laurian, general Tell, C. Boerescu și Ștefan Sihleanu. Familia lui Ion Heliade Rădulescu era reprezentată prin d-l Ion Ion Heliade Rădulescu, fiul marelui patriot, împreună cu fișei, Maica stărița Sofia Ion Heliade Rădulescu, sora lui Heliade, d-ra Virginia I. H. Rădulescu.

Apoi, d-nii Palladi, fost ministru de finance, Procopie Dumitrescu, primarul Capitalei, Adamescu, din partea ministrului de instrucție, căp. Slătineanu, consilier comunal, Saba Ștefănescu, directorul liceului sf. Sava, într'un cuvînt reprezentanți ai tuturor autorităților constituite ale Statului, armată, instituțiunii de înaltă cultură, magistrați, profesori, etc.

Seria discursurilor o începe d-l *Gr Tocilescu*. Literatura, ca și știința își are regii ei, începe oratorul. Regii științei și ai literaturii însă nu sunt creați de vre-o putere, s'eu de capriciul unui popor, ei se crează prin ei înșiși, prin puterea geniului și operilor lor, și acel fel de regi îi are orî-ce popor, îi avem și noi Români.

Acești regi trebuie sărbătoriți pentru-că sunt regii noștri naționali, regii noștri ieșiți din mijlocul nostru, regii cărora le datorim existența noastră intelectuală, și trebuie sărbătoriți în așa fel, trimbițând dela un capăt la altul al țerei, luând parte la sărbătore cu mic cu mare, copii, femei și bărbați.

Heliade este părintele presei, al poeziei, școlii, teatrului românesc, este acel fruntaș, care a luptat cu greutate de neînving și a suferit cum nu se poté descrie, pentru-ca poporul românesc să fie ceea-ce este ađi.

A-l sărbători pe acest erou național, este a îndeplini o sfântă datorie și un act de proprie iubire de neam.

Amintindu-ne de eroii noștri, de faptele neasemnat de mari ale lor, ne îmbărbătăm prin ei în munca, ce o ducem în aceste vremuri grele.

Monumentele sunt destinate să păstreze amintirea eroilor și lucrăză cu multă putere în ce privește buna conduită, buna îndrumare în viitor a unui popor.

Așa cum stă Heliade în fața noastră, par'că e un judecător, care ne întreabă:

— Ce ați făcut voi, pentru cari eu am muncit atîta? La ce sfîrșit ați dus opera începută de mine? Ce s'a făcut tatalul, pe care vi-l'am încredințat?

ÉR noi, cari am lucrat sub aripa lui, sub imboldul marilor lui fapte, putem fără preget răspunde:

— Părinte scump al românismului, munca ta nu s'a zădărnicit, talantul tău n'a fost aruncat pe pămînt sterp, ér opera ta a fost condusă la bun sfîrșit; privește în jurul tău și veđi, că grăesc adevărul.

În locul acelei școli dîrimate, în care tu acum trei sferturi de veac, la lumina unui opaiț, ai început opera de redestep-tare a neamului românesc, astăzi s'a înălțat palatul Universității în care tinerile vlstare ale neamului tău vin să învețe cultul științei și al patriei.

Opaițul de altă-dată astăzi a devenit luceafăr luminător al neamului românesc.

Privește în jurul tău, școlile, începînd dela cele în cari se învață alfabetul, până la cele cari formeză definitiv pe conducătorii sôrtei acestui scump popor, delegații din partea armatei, ministrilor, clerului, magistraturii, presei și teatrului, cari cu toții au venit să intoneze imnul de gloriificare a faptelor tale

Așa-i, umbră a celui mai desăvîșit bărbat al României, că în viața ta nu te-ai ostenit de géba, că sîmînța pe care tu ai aruncat'o, a cădut pe pămînt bun și rîdele pe care le-a dat, sunt acelea visate de tine?

Și acum, sufletul tău, care s'a coborât pentru câte-va clipe în mijlocul nostru, din înălțimea strălucitoare în care se scaldă, pentru-ca să ne îmbălsămeze sufletele noastre încercate, poți în liniște să se reîntorcă în sferile-i senine încredător de izbânda poporului, care la începutul veacului al 20-a te sărbătorește.

Tu ne vei călăuzi și de aici înainte, pentru-că tot ce avem, este dela tine, tu ești gloria neamului nostru, tu ești regele poeziei, tu ești eroul țilei de ață. —

Discursul d-lui Toșilescu a fost des subliniat de aplause furtunoase.

D-l Al. Obedenaru dă cetire următorului sonet, pe care l'a făcut în memoria lui Heliade Rădulescu:

Gigant profet neolatin,
Aprins'ai magică faclie,
Vrăjind c'o largă armonie
Din munți la Pontul Euxin.

Stropit de al patriei venin,
Între desastre și mânie,
Ne 'nvins de Slava 'mpărăției,
Din viață ai trecut senin.

În inuri de suave lire
Răsări pe culmi de nemurire,
Te-ai sbuciumat mult între noi;

Și arta s'a început prin tine
În țera de străvechi eroi,
Cântându-i sacrele destine.

D. Gh. Adamescu, secretarul general al ministerului de instrucție, vorbește din partea ministerului.

D-sa se ocupă mai mult de activitatea literară a lui Heliade și dovedește, că literatura română dintre 1840—60, este exclusiv datorită lui Heliade, care încuraja pe toți aceia, în care constata talent.

Oratorul spune apoi, că Heliade a dat nota în terminologia și ortografia română, susținând cel dintâi fonetismul.

D. Adamescu enumără apoi toate revistele și ziarele al căror fondator a fost Heliade.

Heliade mai este și fondatorul a numeroase societăți, dintre care cea mai însemnată este societatea filarmonică, punând astfel bazele teatrului românesc, hotărând ca actorii să fie slujbași ai statului.

Sărbătorea de ață, încheie oratorul, dovedește, că neamul românesc a înțeles pe Heliade Rădulescu și opera începută de el este continuată.

D. Policroniade citește o poezie ocazională, o invocație către Heliade, căruia Românil îi dătoresc ridicarea lor pe teren cultural.

D-l Procopie Dumitrescu ia apoi cuvântul. Deși Heliade Rădulescu s'a născut în Târgoviște, însă o mare parte din activitatea lui a desfășurat-o în Capitală, unde a înființat revista periodică „Curierul român de ambe sexe”, a cărui direcțiune a ținut-o timp de 20 ani și unde marele patriot a lucrat la pregătirea revoluției dela anul 1848.

Orașul București este dator, ca să aducă prinosul lui de admirație și respect, astăzi, când se sărbătorește centenarul lui Heliade, aceluia, care a fost lucifărul românismului.

Din partea studențimei universitare vorbește d-l Orănescu. Heliade Rădulescu aparține acelei pleiade de omeni mari, cari au luptat la ridicarea nivelului pe tărîm atât cultural, cât și economic, a românismului.

Prin urmare, studențimea universitară crede de a ei datorie să depună la picioarele apostolului luminei omagiale ei de respect și admirațiune.

Voi, studenți, conduceți-vă în spinosul drum al vieții, călăuzându-vă de întreaga viață a lui Heliade, și atunci țera, cu asemenea filii, nu are a se teme de menirea ei în viitor.

*

După terminarea discursurilor, elevii liceului Mihai Viteazu, defilază în fața statuei, în timp ce fanfara întonă un marș.

Lumea apoi s'a împrăsciat în liniște. Serbarea s'a sfârșit la orele 3 și un sfert.

SCIRILE DILEI.

26 Ianuarie v.

Un subijde român suspendat.

Pentru ce a fost suspendat? Póte a săvârșit vr'o neregularitate în oficiu? Dómnne feresce! A fost suspendat, pentru că în ziua de anul nou românesc, după amiazi nu s'a dus la cancelarie. Casul s'a întâmplat la Câmpești cu d-l subijde Chilba, care a creșut, că-i va fi permis și lui ca creștin și ca Român să aibă o după amiazi liberă, într'o sărbătoare atât de mare. Ți-ai găsit'o! Judecătorul Budovsky, vedând, că d-l Chilba e absent, a trimis servitorul după dânsul. Venind d-l Chilba, se dice, că ar fi ăș șefului său. „Orî cât ar umbla patrioții, pe mine tot nu mă vor maghiarisa. Îmî voi ține și de aci încolo sărbătorile.” Atâta a fost de ajuns. Judecătorul l'a denunțat pe Chilba ca pe un om primejdios și nu peste mult a sosit la fața locului judecătorul de instrucție Borzsovai din Turda, care făcând cercetare, l'a suspendat pe Chilba de la oficiu. — Eță cum sunt tractați funcționarii români, cari sunt în serviciul statului! — Chilba denunțat ca om primejdios, când în viața lui s'a ferit și de o petrecere românescă, numai să nu dea superiorilor săi de bănuț. Amară pâne!

O curiosă adunare de învățători

s'a ținut în ziua de trei Februarie în orașul Tinca din comitatul Bihorului. D-l Ioan Budiu a fost acela, care prin o circulară adresată învățătorilor români comunică acestora, că corpul „învățătoresc din cercul electoral Tinca” (De când sunt împărțiți învățătorii după cercuri electorale, d-le Budiu?) „fără deosebire de confesiune și naționalitate” este convocat la o adunare pe ziua sus amintită, cu scop de a-și așterne dorințele într'un memorandum, față cu proiectul guvernului relativ la revisuirea legii pensilor. Adunarea s'a ținut și au participat la ea mai mulți învățători din protopresbiteratul Beliului. Președintele a declarat dela început următoarele: „Ne-am adunat aici, domnilor colegi, nu ca învățători de stat, catolici, reformați ori greco-orientali, ci ca învățători maghiari, și natural, că în această calitate avem să și deliberăm”. Dascălii români, convocați de d-l Budiu, au strigat „Eljen”, și pe urmă s'au adunat la un banchet, unde au mâncat și beut, ca nisce negustori de porcî după un tîrg bun, dér nu ca nisce învățători peritori de fôme, cari cer dela guvern, să le îmbunătățească sôrtea.

Avis cetitorilor „Gazetei” dîlnice.

Printro întâmplare regretabilă, o parte din ediția fôiei noastre cu data de ață, Sâmbătă, s'a espedat avînd în frunte tot numărul și data de Vineri (Nr. 20: Vineri 25 Ianuarie / 7 Februarie... în loc de Nr. 21, Sâmbătă 26 Ianuarie / 8 Februarie); numai pe paginile 2, 3, 4 e însemnat corect Nr. 21. Rugăm pe acei domni abonați, cari au primit acest număr greșit datat și vor să păstreze „Gazeta” pentru colecție, a ne înscința printr'o cartă de corespondență, ca să le trimitem numărul din cesțiune cu data în țipar corectată. — Red. „Gaz. Trans.”

Din Voita, comitatul Făgărașului ni se scrie, că în ziua de 3 Februarie a fost în acea comună alegerea comunală seu restaurarea primăriei. De astă-dată fisolgăbirul Herszenyi a lăsat să se facă candidare liberă și rezultatul alegerii a fost bun, căci s'a ales de primar un om de omenie și cu frica lui Dumneșeu cu numele Iosif Borzea. — „Vătaful bandei nelegiuirilor, care adusese comuna aproape la ruina totală materială și morală” și-a încercat și de astă-dată norocul în alianță cu un alt netrebnic, dér fără succes. Preoții au fost la înălțimea chemării lor.

Impușcarea unui ministru. Alaltăeri s'a întâmplat în capitala Bulgariei, un omor senzațional. Fostul institutor Karan-gyulov a împușcat pe ministrul bulgar de instrucțiune Kancev, care se afla în localul său oficial. Asasinul a îndreptat apoi arma ucigașă asupra sa și printrun glonț s'a sinucis.

9000 de emigranți. Ultimul fascicol din „Statistikai Havi Közlemények” spune

că în Decembrie 1901 au emigrat cu totul din țările coronei ungare 9000 de persoane. — Câți jidovi însă au imigrat, statistica nu spune.

Sunt prea multe învățătoare. În timpul din urmă s'au înmulțit în Ungaria învățătoarele. Nu mai sunt locuri, pentru a-le plasa. Ministrul Wlassics, a luat dispoziția ca la preparandii să se suprima esamenale de clasă și de capacitate, pentru a împedeca astfel suresența de proletariat femenin.

Vindecare prin hipnosă și sugestione. Se scrie din Praga, că nu de mult s'a întâmplat acolo, că muncitorul Adolf Resch a fost îngropat de pământul, ce a căzut asupra lui, când se afla la lucru în apropiere de Brück. Resch și-a pierdut cu această ocaziune graiul și fu adus la clinica profesorului Iaksch la Praga. Aici fu electrisat prin curente tari electrice și apoi adormit prin hipnotizare. După-ce Resch adormise, profesorul Iaksch îi adresă cuvintele: „Acuma te electrisăm și prin acesta îți vei redobîndi graiul.” Spune numai decăt, cum te cheamă? — Tînerul, deși luptându-se cu greutate, totuși pronunță imediat numele: „Adolf Resch”. De asemenea răspuns și la alte întrebări din ce în ce mai clar, ér a doua și își redobîndi graiul.

Belșug de copii. Statistica arată, că în cei din urmă 10 ani n'au fost în totă Ungaria, decăt 13 casuri, în cari o mamă să fi dat nascere la câte 4 copii, pe când mame, cari fac câte 3 copii sunt în fie-care an aproape 100, ér cu doi gemeni sunt chiar câte 9000 pe an. Ceea-ce cetim însă acuma în țiare, întrece ori-ce închipuire, și totuși este adevărat: Preotésa preotului sêrb din Osoi, cu numele Manița Veda, a dat nascere ăilele acestea la șese copii. Preotul se află în stare bună materială, cu tóte acestea însă s'a spăriat când a vedut atâta binecuvîntare. Acuma face pregătirile de botez, căci nu e lucru mic a boteza 6 copii de-odată. De altmîntea noi născuții sunt cu toții sănetoși, dér nu-i nici unul mai mare, decăt un ștufulete de cucuruz.

Certificate de bacalaureat false.

D-l Romulus Voinescu, judecător de instrucție din București, continuă cu investigațiunile sale pentru a descoperi pe tóte persoanele, cari posed certificate de bacalaureat false. De-ocamdată d-l Voinescu își are îndreptată tóta activitatea asupra studenților universitari actuali. Numărul studenților înscriși pe baza unor asemenea certificate e destul de mare. Mulți din acești studenți au absolvit deja universitatea și s'au înscriși în baroul capitalei, precum și în mai multe barouri din provincie. S'a dovedit, că în baroul Galați se află înscriși un domn, care nu are decăt două clase liceale. De asemenea la tribunalul din același oraș se bănuiesc a fi un domn supleant, în aceleași condițiuni. În Craiova ca și în Buzău, aceleași bănueli există. Certificatele de bacalaureat obținute prin bani, se urcă după tóte probabilitățile, la mai bine de șese-zeci. Totuși instrucția se face fôrte cu greu din cauză că se pun mari stăruințe, din partea celor interesați, pentru întârzierea și schimbarea cursului acestei afaceri murdare.

Un copil cu trei mame. Tóta lumea cunoșce istoria din biblie cu judecata înțeleptului Solomon. Pentru Solomon însă n'a fost tocmai așa de greu, căci avea de a face numai cu două mame, pe când un judecător din cantonul Berna (Elveția) are să facă judecată între trei mame, cari se cêrtă pentru un copil. Eță cum stau lucrurile: Un croitor cu numele Mayer avea de gând să se despartă de femeie, din pricina că n'avea copii. Pe la sfîrșitul anului trecut a plecat de acasă în afaceri. Peste câte-va luni primese o scrisóre dela nevastă, în care acesta îi comunică, că a dat nascere unui copil. Croitorul era tare vesel și a răspuns, că vine acasă. Copilul însă a murit. Ce era de făcut? Femeia publică prin țiare un anunț, că caută un copil, pe care vré să-l adopteze. S'a și

presentat o femeie, cu care s'a înțeles. Bărbatul a sosit, și a vedut copilul și a plecat din nou plin de bucurie și fericire. Ce să veđi însă? Intr'o ăi, eță că vine mama copilului și-l cere înapoi spunînd, că ea nu póte trăi fără de copil, să i-l dea înderēt, și ea a înapoiat banii ce-i primise pentru copil. Croitorésa, înainte de a fi înapoiat copilul, publică alt anunț, căutând un alt copil, care sêmăna fôrte bine cu cel dintâi. Acesta însă, înainte de a fi înapoiat femeia pe cel dintâi, răcesce și móre. Fiind-că copiii sêmăneau, nici una din mume nu voia să recunoască, că i-a murit copilul. S'a făcut proces. Fie-care mamă spunea, că copilul e al ei. Croitorésa n'a avut încãtro, a scris bărbatului seu o scrisóre, în care i-a mărturisit totul. Bărbatul s'a întors în grabă acasă și n'a vrut să credă din tóta istoria nimica, ci a luat copilul și l'a dus cu sine. Judecătorul va avé acum de judecat pricina între trei mame și un tată. Sêraculul judecător!

Explosie într'o mină. ăilele acestea s'a întemplat într'o mină de la Petrila lângă Petroșeni o explozie de gazuri, care a omorît 6 omeni. Tot aici se întimplase înainte de asta cu câteva luni o asemenea nenorocire, care a stins viața la 18 omeni. De astă dată a fost o norocire, că explosia s'a întemplat înainte de ora 1, căci decăt se întempla după 1 când muncitorii isprăvind cu prânđul ar fi intrat érași la lucru, atunci ar fi perit 200 omeni. Explosia s'a întemplat în urma nebăgării de sémă a unui muncitor, care și-a aprins o țigară, cu tóte că era sever oprit fumatul.

Musica orășenescă va da Duminecă un concert în Hotel Europa cu un program fôrte variat („Garofița” de Dinicu). Începutul la órele 8. Intrarea 60 bani, ér Lunî va avé loc repetiția în sala de repetiții de „sub Buciumă”.

Aducem la cunoștință tuturor cunoscuților trista veste despre încetarea din viață a neuitatului nostru soț, tată, soceru și moș

Niculae Cristea,

asesor consistorial,

întemplată ață dimineță la órele 2, în al 68-lea an al etății.

Rămășițele pămîntesci ale scumpului nostru decedat se vor așeza spre odihna vecinică Duminecă în 9 Faur st. n. la 2½ ore după amêđi în cimiterul suburbiului Iosefin.

Sibiu, în 7 Faur st. n. 1902.

Neconsolabila Familie.

Insoțiri.

Arad, 5 Febr.

Un călător, care a umblat Europa dinspre sóre-résare, așa a scris despre noi Români și despre vecinii noștri Maghiari, că nu putem trăi fără de două seminții străine: fără de Țigan, care să ne înce neacasul, și fără de Jidov, care să ne cumpere și să ne vindă rodul muncii noastre.

Durere, că atât Maghiarii, cât și mai ales noi, Români, ne-am împăcat cu gândul, că acesta așa are să fiă, că meseria să o pórte Neamțul, ér negoțul Jidovul. Că venitul cel mare se strecóră în buzunarele Jidovului, că acesta, din sêrântoc ce a fost, se face stăpân peste avutul strămoșesc al Românilui, la prea puțin le pasă și prea puțin se gândește la aflarea mijlôcelor, pentru-ca să nu mai dăinuiescă această tristă stare de lucruri.

O sémă de Maghiari, și mai ales preoțimea catolică, de vr'o câți-va ani încóce s'a apucat să întemeieze insoțiri de consum (prăvălii obștesci), pentru-ca negoțul să-l pórte acestea, ér câștigul să se strecóre în buzunarele creștinilor, cari le-au întemeiat. Grosul acestor prăvălii, întemeiate și conduse cu chibzuială, a propășit, ér Ji-

devii au fost nevoiți să se cam mai ducă din satele creștine.

Sporindu-se însoțirile de consum, acestora li-s'au sporit și dușmanii. Camerele industriale și mai ales cele comerciale, în care Jidovii sunt bine închețați, au început gona în potriwa prăvăliilor. Camera comercială din Arad, de pildă, nu scapă un prilej pentru a ațita obștea în potriwa însoțirilor de consum și nu mai departe decât în săptămâna trecută a cerut dela stăpânire, ca să nu mai scutască de dare astfel de prăvălii, decât atunci, dacă ele își vor desface marfa numai celor ce sunt părtași ai prăvăliei. Tot săptămâna trecută s'a sculat în potriwa acestui fel de prăvălii și camera comercială din Clușii, mai înainte cea din Seghedin, ne mai pomenind de cea din Oradea, care fiind ghemuită de Ovrei, face tot ceea-ce predică țăiarele curat ovreesi.

Astfel de însoțiri noi Românii avem foarte puține. Din cele 16 aflătoare în comitatul Aradului, mi-se pare numai cea din Șiria e românească, ei îi merge destul de bine. Celelalte sunt ale Nemților și s'intemeiate la stăruințele preoților catolici.

Din gona, ce au pornit Ovrei în potriwa însoțirilor de consum, am puté și noi Românii să tragem concluzii. Însoțirile stricte negustorilor străini, cari nefiind îndestuliiți cu câștiguri cinstite, umplu țera cu marfă falsificată și scumpă. În potriwa acestei cămătării cu marfă s'au întemeiat însoțirile câte s'au întemeiat și de aceea n'are să ne dora capul de vaietele negustorilor străini.

Însoțirile îi vor învăța pe astfel de negustori să porțe negoț cinstit și să se mulțumescă cu câștiguri potrivite ostenelelor lor și felului mărfii ce o vënd.

Durere însă, că acesta nu se va întâmpla în satele noastre românești, căci însoțirile de consum, câte le avem, le putem număra pe degetele dela o mână. Parcă satele noastre n'ar fi împestrițate de negustorii ovrei, par'că în prăvăliile acestora s'ar vinde cea mai bună și cea mai ieftină marfă și par'că satele noastre ar fi lipsite de omenii, cărora le place să se numescă „fruntași“, fără de a sta în fruntea poporului, când e vorba de a-l ridica la o mai bună stare?!

El.

Educația micilor principii români.

Academia Română din București a primit, spre păstrare, pentru vecinica aducere aminte, două manuscrise prețioase.

Sunt urările în versuri ale micilor principii români Carol și Elisabeta, rostite în palatul regal din București, cu ocazia aniversării ultime a nasterii M. Sale Reginei Elisabeta a României.

În ziua de 16 Decembrie 1901, adevărat la amiazi, M. Sa Regina României, încunjurată de Rege, de principele mostenitor, de principesa Maria și de micii principii Carol și Elisabeta, prima consiliul de miniștri, care prin rostul d-lui D. A. Sturdza aducea urările poporului român.

După ce consilierii tronului au depus felicitările lor, eșiră la rând tinerele odrasle ale familiei regale, principele Carol și principesa Elisabeta (de 8 și de 7 ani). Principesa Elisabeta, ținând în mână o fâie de dânsa scrisă și în fruntea căreia se vedea capul ei eșind dintr'o florie, rosti urarea pentru iubita mătușă cu dulcea cântecului unei păsărele de abia luându-și sborul, Când glasul gingaș al principesei încetă, principele Carol înaintă cu decisiune, ca și cum avea conștiința de pozițiunea lui de frate mai mare și de numele ce poartă. Și el ținea în mână o fâie scrisă de dânsul în capul căreia se vedea el însuși călare pe calul nădrăvan, și el recită cu voce clară și tare versurile sale de urare.

Amândoi copiii se aruncară îndată în brațele Reginei, care îi sărută cu duioșie, ér miniștri se uitau cu adâncă emoțiune la această vedere mărțăa a trei generațiuni reunite ale familiei regale a României.

A treia și după această serbare dela palatul regal din București, M. Sa Regele Carol remitea d-lui prim-ministru D. A.

Sturdza originalele celor două urări, pentru a fi depuse în Arhiva Academiei Române, unde se găesc acum, ca daruri prețioase, aședate într'o învalitoare lucrată cu multă măestrie.

Urările sunt de conținutul următor:

Iubită Mătușă!

Azi veni la a mea ferăstră
Mândra pasere măiestră,
Și mișcând din aripiore
Zise blând cuvântătoare:

Bine, bine te-am găsit
Ingerașule iubit!
Scală și te pregătesce
La mătușă ta pornesce.

Și-ajungând s'o îmbrățișezi,
Apoi dulce să-i urezi:
„La mulți ani să trăiesci
Și ori-când să mă iubesci!“

Elisabeta.

București în 16/29 Decembrie 1901.

Iubită Mătușă!

Eu pe calu-mi nădrăvan
Viu de mult, căci e de-un an,
De-am plecat din depărtări
Trecând peste mări și țări.
În ast drum îndelungat
Mult am avut de luptat
Cu bălauri și cu smei,
Dér fugiau ca vai de ei,
Când simțiau, că sunt șoiman
Și calu mi-e nădrăvan.
Astfel am sosit cu bine
Pân' aici, până la tine,
Și cu-al sufletului foc
Iți urez deplin noroc:
Să trăiesci zile senine
Și de fericire pline!

Carol.

București, în 16/29 Decembrie 1901.

Adunarea gener a reun. fem. rom. gr. cat. din Făgăraș și jur.

Făgăraș, 2 Februarie.

Onorate d-e Redactor! Conform §-lui 10 din statute, adunarea generală a reun. femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur anunțată și pe cale diaristică, s'a ținut Duminecă în 26 Ianuarie n. a. c. la 3 ore p. m. în locuința d-nei președintă.

Punct la ora fixată, d-na președintă Zinca Roman salută adunarea dorindu-i bun succes și o rodnică activitate în desbaterea obiectelor din programul adunării.

Urmază cetirea protocolului adunării generale anterioare conform §-lui 16 din statute. Stim. d-n Ioan Cîntea, zelosul și neobositul notar al reun., dă cetire protocolului din cestiune, care apoi fără nici o observare se verifică.

D-na Ana Chiseream, cassiera reuniunii, prezentă adunării ratiociniul pe anul trecut 1901. Din acesta se vede, că averea reuniunii în decursul anului s'a sporit cu 605 cor. 28 bani, parte ca interese capitalizate, parte ca taxe dela membrii și parte ca dăruiri. Cu finea anului 1900 averea reuniunii era de 7705 cor. 49 b.

Ratiociniul se primesce, ér d-nei cassieră i-se dă absolutivul.

D-l I. Cîntea, în calitate de notar al reun., cetesce raportul său despre activitatea reuniunii în anul 1901. Se constată o sporire în șirul membrilor, și mai multă sporire în averea reuniunii prin aceea, că On. d-nă Ana Filip din Abrud a dăruit în casa reun. 20 cor. ca preț al unei cununi pe sicriul regretatului de pie memorie I. Tepeș, și Luiza Făgărășan 10 cor., éraš și ca preț al unei cununi pentru același defunct. Asemenea Stim. Dâmnă președintă Zinca Roman a dat 4 cor. ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou; ér d-l I Cîntea, not. reun., a dat 3 cor. 85 b. asemenea ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou. În genere dis, raportul arată o sporire în bucurătoare atât în privința morală, cât și materială.

Ni-se mai spune în raport, că biroul reun. a trimis un fel de Apel pe la cei mai distinși și de poziție bărbați ai nemului nostru, spre a sări în ajutorul reun. prin

oferte cât de modeste, dér afară de „Badea George dela Basesci“ nimenea nu ne-a băgat nici măcar în seamă. Triste timpuri!

Raportul se primesce cu mulțămă și d-lui notar i-se aduce mulțămă și recunoștința pentru multele jertfe, ce le prestază numai ca scopul reuniunii să se ajungă cât mai curând.

Să întregesce comitetul, alegându-se membră fundătoare stim. d-nă v. d. M. Cernea și Pompilia Toflea. Fixarea termenului pentru ținerea adunării generale proxime, se lasă în grija biroului.

În fine eshauriate punctele din program, d-na președintă mulțumesc celor prezenți pentru interesul și zelul arătat prin participare, apoi declară adunarea de închisă. „Să trăiescă!“ răsună puternic din toate părțile.

Plin de speranțe în isbânda visului nostru, ne-am depărtat cu dorul de a ne întruni cât mai des în astfel de cestiuni

A. S.

Serate de-ale meseriașilor.

(Prima ședință literară a „Reuniunii socialilor români din Sibiu“).

Căldura, cu care diarul d-vostre îmbrățișează cauza clasei noastre de mijloc, mă îndemnă să vă scriu în cele următoare despre mersul primei ședințe literare inaugurale din a. c., a „Reuniunii socialilor români din Sibiu“, ținută Joi la 3 Ianuarie n., în localitățile Reuniunii. E de prisos să amintesc, că cele 3 sale încă înainte de orele 8 erau tixite de oșpeți din toate straturile sociale și de toate virstele. Între oșpeți între alții am remarcat prezența venerabilei matrone d-na Maria Sonderveger n. Baboia, binecunoscuta spriginitoare a scopurilor noastre umanitare de interes public.

Premergând cetirea prin d-nul notar Ioan Apolzan a protocoalelor ședințelor administrative din cursul lunii Ianuarie n., în care se insistă cu deosebire asupra rezultatului final al actului generos „împărțirea darurilor de Crăciun între sârăcii noștri“, presidentul Reuniunii d-l Vic. Tordășianu bineventează oșpeții prezenți și îndeosebi mulțumesc dâmnăi Sonderveger, că deși la adâncă bătrânețe și deși în cap de noapte și în timp de iernă, a binevoit a ne onora la această serbare cu prezența sa, nouă atât de prețioasă. În cele următoare scote în relief preparativele, ce au să se facă în scopul aranjării în cursul a. c. a unei expoziții industriale și profesionale, ce după totă probabilitatea se va combina cu expoziția industriei de casă (lucru de mână), ce o va arangia „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

Intențiunea comitetului Reuniunii socialilor de a pune temeiul unei biblioteci pentru meseriași, ce se conțină tractate scurte din domeniul meseriilor, cum și alte lucrări cetite în ședințele literare, accesibile atât ca conținut, cât și ca stil pentru cărturarii noștri meseriași, a fost bine primită. Această bibliotecă, ce ar fi să se vindă cu prețuri de tot moderate, ar servi și ea ca mijloc de a ține legătură strinsă între meseriașii noștri de pretutindenea.

Comunicatul despre apropiata aranjare a unei expoziții publice, împreună cu cântări și declamațiuni, a umplut de legitimă veselie atât pe dame, cât și pe domni. La această producțiune, după totă probabilitatea, își va da valorosul și binevoitorul său concurs una dintre cunoscutele noastre cântărețe.

La partea ținătoare strins de ședința literară, s'a constatat cu vie mulțumire, că trei dintre diletanți s'au produs pentru primadată. De altfel cursul ședinței literare a fost următorul: D-l Fătima Delorean, sodal pantofar, declamăză ca începător, destul de bine, poeziile „Imprunaut“ și „Din scriptură“ de Gav. Bodnariu; d-sora V. Apolzan ne-a făcut să ne ocupăm din nou cu iubitul poet G. Coșbuc, d-clamând, ca întotdeauna, cu sentiment poezia „Brăul Consănzenei“; micuțul Lemte Muștanu, predând pentru prima-ora poezia „Rusul la țerg“, de Speranță, ne-a arătat, că în m. lui veselă nu e străină pentru a produce și altora veselie. D-l Eleuteriu Preșicu, membru nou al reuniunii, a fost la cuvime în predarea poemei „Sentinela românească“, de V. Alexandri. Sentimentala și simpatice d-sora Eva Grindeanu a declamat ca de regulă cu mult sentiment poezia „Așteptarea“ de V. Alexandri. Punctul final a revenit d-lui Augustin Bena, elev al seminarului „Andreian“, care ne-a delectat cu mai multe arit de-ale noastre, executate la pianul reuniunii.

Succesul primei ședințe literare, ne îndreptătesce a spera și în succesul celor

următoare, dintre cari cea mai apropiată se va ține în ultima Joi din luna lui Februarie după călindarul nou, dér și până atunci la revedere la producția din sala dela „Gesellschaftshaus“, ce sper, că ne va procura momente senine și plăcute adevărat românești.

Dintre clase.

Producțiune în Hërman.

— 4 Febr. 1902.

Onorată Redacțiune! În ziua de 7 Ianuarie st. v. a. c., s'a dat din partea inteligenței române din Hërman o producțiune musicală-teatrală împreună cu dans.

Programul bogat al producțiunii a constat din 7 puncte; din 2 declamațiuni: „Apel la unire“ și „Rugămintea din urmă“, predată prima de un pedagog, ér cealaltă de un student de gimnasiu. Ambele declamațiuni au succes pe deplin și au secerat aplause.

Au fost apoi 3 coruri executate sub conducerea d-lui învăț. dir. și diacon David Pop de cătră tinerimea adultă din Hërman. Executarea succedă a acestora și împrejurarea, că inteligența atât română, cât și săsescă, bine reprezentată, a fost peste așteptare satisfăcută, dovedesc, că d-nul învăț. diacon D. Pop are și priceperea și destoinicia pentru astfel de lucruri. Esact și corect executate, corurile au secerat aplause furtunose.

Poesia teatrală „Pétra din casă“ de V. Alexandri predată de fete și ficiori săteni încă n'a lăsat nimic de dorit. Din felul cum scia acesta tinerime să jöce piesa, s'a văcut, că instruirea lor a fost în bune mâni pusă.

În sfrșit după predarea monologului „Șoldan Vitézul“ din partea unui tiner, care a produs multă ilaritate, învăț. David Pop face prin un acomodat cuvânt de închidere puntea de trecere dela producțiune la dans, care s'a început cu „Călușerul“ jucat de o cunună frumoasă de tineri. Frumos le sta în costumul nostru pitoresc național și drept avea un bărbat inteligent sas, care dicea, că noi Românii prin astfel de jocuri naționale suntem neîntrecuți.

Nu cunosc rezultatul material al producțiunii; ce privește însă cel moral pot afirma, că deocă în astfel de producțiuni se oglindăză trépta de cultură a unui popor, în această privință Hërmaneni stau între Românii din țera Bërsei la loc de frunte.

Cei-ce au luat parte la producțiune mai tot au petrecut până'n dorile zilei, când depărtându-ne, fie-care am dus cu noi frumoșe impresii din Hërman.

Unul de ai noștri.

Mulțămă publică.

Cu ocaziunea seratei festive ținută la 2 (15) Decembre 1901 în memoria marelui arhieru Andrei Baron de Șaguna, au încurs următoarele oferte benevole, pentru fondul corului bisericeii gr. or. române din loc:

Dela I. P. S. S. D-l Metropolit Mețianu 15 cor., D-l Dr. Alexandru Mocsonyi 10 cor., D-l Dr. Iosif Gall 40 cor., D-l Gheorghe Ioanoviči 40 cor., D-l Iuliu Pușcariu 30 cor., D-l Victor Cucuano consul gen. al României 10 cor., D-l Iosif Pop 5 cor., D-l Gheorghe Szerb 40 cor., D-l Ioan Mezei 10 cor., D-l Silviu Suci 10 cor., D-l Gheorghe Rădulescu 10 cor., D-l S. Mărgăritescu Grecianu 10 cor., D-l D-r Victor Cupșa 10 cor., D-l Ghenadie Bogoeviči 10 cor., D-l Ioan Poruțiu 2 cor., D-l Locotenent Blându 2 cor., D-l Sub-locot. Anton 2 cor., D-l A. Banciu 2 cor., D-l inginer Surdu 2 cor., D-l Ioan Perin 1 cor., D-l Gheorghe Zăric 1 cor., D-l Ioan Lupaș 1 cor., D-l Savu Damian 1 cor., D-l Aurel Iorga 1 cor., D-l Filip E. Mihail 2 cor., D-l Marcu Boldovină 1 cor.

Marinimoșilor donatori li se aduce respectuosă mulțămă.

Budapesta, 30 Decembrie 1901.

G. Popescu,
dirigentG. Domilescu,
cassar

Producțiuni și petreceri.

Corpul profesoral dela gimnasiul superior fundacional din Nășud va arangia o petrecere cu dans la 15 Februarie st. n. 1902 în sala de gimnastică dela gimnasiu. Începutul la 8 ore séra. Prețul intrării de persoană singuratică 2 cor., în familie 1 cor. 60 b. Venitul curat este destinat în favorul fondului școlarilor bolnavi. Suprasolvirile și ofertele marinimose se vor publica cu mulțămă în raportul gimnasial.

— *Inteligența română din Capolnoc-Mănăstur și jur* invită la petrecerea cu dans, care se va aranja în C.-Mănăstur Miercuri în 12 Februarie st. n. 1902 în favorul fondului „Corului din loc”. Prețul de intrare de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Inceputul la 7 ore seara. Oferte maritimose se primesc cu mulțămintă la adresa casarului d-l Ioan Dragomir preot în Kapolnok-Monostor și se vor cuita pe calea diaristică.

— *Meseriași români din Poiana* vor da o producțiune teatrală Duminecă în 9 Februarie st. n. 1902 în sala cea mare a școlii. Inceputul la 6½ ore seara. Venitul curat e destinat fondului reuniunii meseriașilor. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie à 3 membrii 2 cor. Oferte maritimose se primesc cu mulțămintă și se vor cuita pe cale diaristică.

Cum se ne îngrijim de gunoiu bun și mult.

Hotărît lucru, că noi Românii nu păzim cu gunoiul și cu asta ne facem scădere din cale afară de mare. Dacă am păzi cu gunoiul, precum nu păzim, apoi ni-ar fi aminte numai decât să ne facem gunoiu cât de mult și cât de bun.

Dără gunoiu mult și bun fără grópă făcută anume lângă grajd cum am mai spus și altă dată, nu-i cu puțință măcar ce. Și cel-ce are vitișore și le ține la grajd, rău pécătuesce, decât nu se grăbesce să facă și așa o grópă. Ține ce-l ține pe om așa o grópă, dără incalte are mare hoină și tare mult folos după dēnsa.

Amu mă pôte întreba careva: Cel-ce are numai cât jumătate de falce de loc și ține numai cât o vacă, ore acela să-și mai bată capul, ca să-și facă așa o grópă? Eu dic, că să-și facă numai decât și să strîngă într'însa nu numai gunoiul și mustul dela vacă, ci să mai arunce printre acele și gunoiul din casă, apoi și fuinginii din horn, varul ras de pe păreți, cenușa și leșia din zolniță, potlôgele de opinea, obielele cele ferfenițite, ce pu-s acum de nimică, spălăturile din casă, gunoiele și măturăturile de prin ogradă, spini de prin șanțuri, băligele de pe drumuri și toate lăpădăturile de totă mâna, de unde le va căpēta.

Aceste toate, decât le va strînge și le va arunca omul în grópa lui de gunoiu, apoi pôte scăpa la atăta gunoiu bun, ca să-și gunoiescă din an în an câte o bucățică destul de mare din jumătatea lui de falce.

Ar mai dice care-va, că omul cu jumătate de falce, cu toate că o gunoiesce cum se cade, tot nu pôte ține o vacă la casa lui.

Eu dic, că decât-i om harnic și cuminte, apoi pôte și prea pôte ține, eu de asta nu mă tem; eu grăiesc dără numai de om harnic și cuminte, ér cu ómeni ce nu înțeleg, nu-mi pun mintea, nici nu-mi fac de vorbă.

Omul harnic și cuminte nu stă dără totă vârcica cu tot lucrul lui numai cât la jumătatea cea de falce, ér ierna nu dorme dără dus decum cade omēțul și până'n primăvară, ci mai lucră și câștigă pe la alți ómeni cu ce i-se întēplă, ba cu săpatul, ba cu cositul, ba în parte, apoi ba cu îmblătutul și cu alte cele.

Veđi bine, că e de tot ales de bun lucru, decât așa un gospodăraș harnic și cuminte mai scie și câte un meștesug ceva, și anume, decât scie face coșărci, ori sapă fântâni, ori lucră la case, ori înch-ie sumane, ori cósă cojôce, ori face roți și cărute, ori altă-ceva.

Așa un omășor harnic și cuminte tot una și una e cu lucru în mână și-și ține casa pôte și mai și, decât altul cu trei și cu patru fălei.

Așa unui om harnic și cuminte trei lucruri îi plac: îi place munca, îi place casa lui, îi place și biserica; pentru-că scie bine, că omul, câte le face, numai cu ajutorul lui Dumnezeu le face și le scote la apăț: Cui îi desehide Dumnezeu sântul mâna, acela are, éră cui îi inchide Dumnezeu sântul mâna, acela n'are. Nu degeaba a d-s și Domnul nostru Isus Christos: „Celui ce vine, i-se va mai da, éră celui-ce n'are și ce-er i-se pare că are, i-se va lua”. Érá așa

vorbesce domnul nostru Isus Christos de omul cel harnic, éră tot odată și de omul cel leneș.

Românul să se ferescă de lene, ca de foc, să se ferescă ca de-o rēutate, din care curg multe și multe alte rēutăți, ce nu le mai pot însira astăđi pe toate de-arēndul; dér nici nu-i de trebuință să le mai însir, după-ce le spun dără destul și prea destul preoții în predicele lor de peste an.

De aceea mă întorc mai bine ér la vorba mea de a gunoiului. Da, gunoiu-i mare lucru, cine vré să scie. El ține casa omului, pentru că dă ródă multă în pâne.

Și écă ce voiți mai dice: Sunt și între Români acum gospodari de cei ce nu mai lasă plugul din mână, decum se desprimăvărăză și până în tómnă; ei ară tot una și una.

Ce au ei a tot rēsturna atăta cel biet pământ? Ei îl tot rēstórnă, una, ca să-l facă cât se pôte de mērunt și de înfoiat; decât pământul e înfoiat, apoi rădăcinile strēbat ușor la adēne și se întăresc sugēnd ușor din pământ, ce are de supt, adecă hrana pentru planta cea sēmēnată. A doua, pentru-că arătura de cu tómnă se umple peste iernă mai bine de umeđelă și trage într'una din aer nisee părți, cele ce îi priesc ales de bine sēmănăturii de primăvară. De aceea și dic invēțații: *Arătura făcută de cu tómnă și lăsată așa peste iernă, e ca și de jumătate gunoie.* Acēsta se pare că n'o sciu toți Românii noștri, și de aceea nici nu se mai dau vērtoș la arat.

Mai este de luat sama și la aceea, că câte-odată primăvara e tare secetósă și decât nu țirai gătit arătura de tómnă, care are tot-dēuna mai multă umeđelă și sāmēni abia în arătura de primăvară, apoi te poți alege ori cu nimica, ori câte cu un fir rēsărit numai icî-colea. Au fost primăveri de acestea, ca ómenii au pățit'o așa într'o samă de sate de-a rēndul.

Românul să fie harnic la toate, încât vrea să fie gospodar colea, nu șagă, apoi să se întrécă mai de ales cu gunoiul și cu aratul. „D. P.”

P O V E Ţ E.

Stîrpirea gândacilor de Maiu.
Acēști gândaci în timpul unei nopți, cu deosebire decât vor fi mulți, sunt în stare de a mânca totă frunđa de pe copacii unei păduri sēn de pe pomii unei grădinii în mijlocul verii așa în-ât ne pomenim cu pomii uscați, de par-că am fi în dricul iernii.

Pentru a nimici acēști rēufăcētori, să punem în mijlocul grădinii un butoiu, cărnia îi scótem un fund pe dinlăuntru îl ungem cu păcură și aședăm în el o lampă aprinsă. Gândacii, vēđēnd lumina, se vor duce la ea și sburând în jurul ei se vor lipi de păcură și vor cadē în fund. În ziua următoare vom putē nimici o mulțime de gândaci. Acēștia nu trebuie îngropați, pentru-că femeiușele depun ouē, din căr i s'ar prăsi mai mulți gândaci pe viitor, ci trebuie opăriți bine, dați galițelor, ori porcilor spre hrană, ori să se întrebuințeze în grădină ca gunoiu. Șe mai nimieesc scuturându-se în de cursul țilei și predându-se ca hrană pasērilor.

Luleua lui moș Radu.

„Vechnic te plângi, că mărfurile sunt scumpe și că vēndetorul câștigă mai mult decât trebuie.”

— Ah! da, fētul meu, sunt fôrte ade-vărate cele ce spui.

— Ei bine! scit pentru-ce moș Radule, lucrurile ți-se par astfel?

— Dumneđeule! fētul meu, pentru-că am o spuza de copii, timpurile sunt rele, bucate nu se fac și după cum mă veđi bētrân, nu sunt în stare, ca totă sēptēmăna cu firestrēul sēu cu rēntean să lucrez, apoi de lucru Dumneđeu scie când găsesc; plată puțină... în sferit total îmi merge rău.

— Hei moș Radule, cine mie de vină, decât cheltuesci bani pe lucruri de nimic.

— Ce vrēi să dici?

— Da, eu cred, că banii agonisiți cu sudórea frunței tale, îi cheltuesci pe unele lucruri, ce ai putē prea bine să nu le iei și totuși să nu-ți pese nimic, să nu suferi de loc din pricina lipsei lor.

— Oh! pe credința mea! fētul meu, nicî-odată. Eu să cheltuesc? Ah! de sigur nu; pôte voesci să cređi, că economia...

— Nu te întărta atât, moș Radule. Dacă ai întrebunța micile tale economii numai la trebuințele familiei, veđi, ai fi bogat în 10 ani: în 10 ani ai fi primar în sat, aci la noi.

— Oh! oh! Ce vorbesci măi omule? dice moș Radu încrucisându-și brațele!

— Mă prind, că ai o lulea, uite, colea sub minteaul tēu?

— Hei și?

— Hei și! decât te-ai gândi, că ea e care îți face atătea neajunsuri, decât te-ai gândi, că ea e cauza atător rele, ce vin pe capul tēu, nu ai mai întărđia de loc și numai decât a-i sparge-o.

— Ce! ce spui! scumpa mea lulea....

— Dacă ai scie, că scumpa ta lulea e care te lipsește de multe-ori de lucrurile cele mai trebuințose: că acest obiect nefolositor, pe care-l iubesci atât de mult, este un tovarăș trădător și laș, un tovarăș, care îți scurtēză viața și-ți stórcē punga și care te amenință cu întēplările cele mai dureroșe; încă odată, decât te-ai gândi la toate acestea, ai stărma îndată, fără nici o părere de rău, acest puternic obiect de nenorocire.

Radu deschise ochii mari.

— Precum și eu veđ, prea multe ți-am spus; dér în interesul tēu te sfătuesc, căci luleua e vrednică de tot. Acēsta lulea nu costă decât cinci parale. Hei bine! să dice cu toate că nu se pôte, că o păstrezi în timp de dece ani, scie de câtă pâne te va lipsi? Ia să facem socotēla moș Radule.

Cheltuesci cinci parale pe tutun pe ții?

— Câte-odată și dece, dice moș Radu cu o voce schimbată.

— Să socotim numai câte cinci parale pe ții, acēsta face 35 bani pe sēptēmăna, o coróua și cinci-zeci (1.50) pe lună, 18 cor. pe an, 180 cor. la sferitul a zece ani.

— Dumneđeule! cum, acēsta merge așa de rep-de?! nicî nu m'am gândit vre-odată la lucrul ăsta.

— Astēptă moș Radule, bagă de sēmă, că n'am pus la socotēla lulelele sparte să punem numai o lulea pe fie-care lună, acestea fac după zece ani 120 lulele, care costă în toatele 6 cor.: deci 1-6 cor. de fumat. Bagă de sēmă, că nu am pus la socotēla țilele când cumperi de 10 bani tutun, și țilele de sērbători când ești nevoit să cumperi de 30 bani. Să adăogăm numărul cutiilor de chibrituri, pe cari le strici, ca să îți aprinđi tutuuul din lulea, în timp de dece ani. Să mai adăogăm pe lângă acēsta, că-ți strici sântătea sub cuvēnt că-ți recăștigi curagial, că-ți pierđi timpul, ba-ți arđi hainele, ca poți să-ți aprinđi casa, că dai povețe rele copiilor tēi, cari vor intrăi și vor împătri cele 18 cor. de tutun pe an și numărul lulelelor sparte. Apoi nu uita, că luleua cere câte-odată o cească de țuică sēu o sticlă cu vin; și atunci cheltuelile merg crescēnd mereu; și vei fi obligat să cinstesci doi sēu trei prietini. În fine gāndesc-te la toate certurile ce se pot nasce, bătăile ce se pot ivi în fumul tutunului, țuicēi sēu al vinului, și tuncî vei avē o idee fôrte tristă despre tutun....

— Oh! destul, destul, întrepruse moș Radu îngrozit.

Și moș Radu sfărma luleua sa de pământ strigând: „Cea din urmă.”

Ratele și rățoiul.

— *Fabulă.* —

Pe undele unui lac, ții de ții inotau câte-va rate, și nu veniau în sat decât de cu sēra, căci pe lac, afară de nutremēt, își mai gāsiau plăcerea și în sburdălniciile și gălăgia ce-o faceau. Când se reintorceau la culcuș, o apuceau în sbor, producēnd șgomot. Între ratele, ce erau proprietatea unui și aceluiași, era și un rățoiu care, din întēmplare într'o ții nu plecase pe lac, ci rămăsese acasă. Nu sciu, din ce cauză, pôte vor fi vēđut, auđit și pățit ceva, destul, că în acta ții veniseră ratele mai de timpuriu acasă bătând din-aripi și făcēnd gălăgie și șgomot

asurditor, de crede-ai că și fac de cap. La auđul aceluși șgomot nu prea îndatinat, rățoiul ridicându-și capul privind în toate părțile, ascultând și întindēndu-și aripile, le eși întru întēmpinare și, curios a scie decât cum-va li s'a întēplat vr'un rău, le întrebă:

— Dēr acuma ce-i cu voi?!

— Am prins un pește atât de mare, cât abia l'am înghițit. — O, cum n'ai fost cu noi, cum ne-am petrecut ađi. — Bat'o s'o bată cum ne inspăimântă afurisita aceea de vulpe. ș. a. m. d. răspuseră ratele care de care, dér toate de-odată găgăind și ne putând fi înțelese:

— Ei dér nu mi povestiți toate de-odată, ci pe rēnd, decât vrēi să vē înțeleg! — adause rățoiul

— Ascultă numai! — Ascultă-mă pe mine... — Lăsați-mă să povestesc eu, că...! și așa mai departe toate ér de-odată, ca mai înainte.

— Ei, lăsați-mă acum în pace, nu-mi faceți móră în cap! Toate de odată voi puteți a vē povesti vedeniile și pățaniile, dér cine drau pôte avē urechi așa tari să vē pótă asculta gălăgia și cap așa mare să vē pótă cuprinde leletiturile toate și de-odată? — dice mánios rățoiul și cu asta le părăsi, lăsându-le să-și continue gălăgia.

* * *

Doúe, trei, sēn mai multe femei să duc împreună p'aci ncolo, și vēd ceva miraculos, aud ceva îngrozitor sēu pătesc vr'o buduhală, întorcēndu-se ér împreună: să ai urechi să le ascuți și cap să le înțelegi, când ca ratele mele, toate de-odată îți povestesc cel-a auđite, vēđute și pățite făcēnd gălăgie.

Gavril Bodnariu.

**„Călinarul Plugarului”
pe anul comun 1902.**

A apărut și se pôte procura dela *Tipografia A. Mureșanu* (Brașov) „Călinarul Plugarului” pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

În *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sērbătorile și alte țile schimbătoare; calculul sērbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmēză *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturile pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmēză *Genealogia domnitorilor*; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tērgurile din Ardeal, Bănat și Tēra ungu-rēscă în ordine alfabetică și apoi după lună și ții; Tērgurile din Bucovina; Mēsările metrice etc.

În *partea literară* se găsesc bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele”; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo” (poesie de G. Cosbu); „Frumósa Irina” (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară” (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu” (de contele Lew Tolstoi); „Bētrânul clopotar” (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omēnia” (Proverbe de Marion); „Doue hiene” (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Găsele Ovreului” (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională”; „Faceți pânză în casă” (ambele de Dr. G. Maior); „Economia”: „Iernatul vitelor”. — Urmēză diferite povețe; lectură distractivă, glume etc.

Călinarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea literară.)

Un esemplar „Călinarul Plugarului” costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani port postal. *Vēndetóror se dá rabat cuvenit.*

O comoră adărată pentru omenire este alfa lui Zoltan. Cu cea mai mare recunoștință s'au exprimat despre această contele Auersperg, baronesa Hippolyti, con-tesa Karoline Kapi-Daun, conte Györfy, baron Markotsch, conte Keglevich, conte Koloman Nyary etc. scriind, că cu acest mijloc minnat s'au vinecat de soldați și rumanism învechit, numai după vre-o căte-va fructuri. O sticlă costă 2 corone în farmacia lui Bela Zoltan din Budapesta.

Cură hârlor de hurenii depravate „Dinșoreanu“ Ploesci. Cu această cură ușoară de aplicat și de umat se poate restabili ori-ce suferind, de ori-ce boală, în ori-ce timp al anului, fără teamă de recelă. La boalele de cancer, tuberculoză, epilepsie, hemoroide, paralizie totală seu parțială, hemiplegie, etc. fac angajamente garantate pentru restabilirea sănătății. Cei cari se pot acomoda în locuința lor, se pot curăși singuri acasă, după o instrucție specială botei cerută de suferind. Con-sultul prin corespondență fără instrucție e gratuit, asemenea e gratuita și instrucția pentru cei ce vor dovedi, că sunt sâraci fără mijloce. La casuri grave, unde moțtea ar amenința viața, și medicina nu mai pofe da ajutorul dorit, pentru salva-rea celui în pericol mă pofe cheana ori-cine telegrafic. Dinșoreanu, physiolog-hi-dropat.

Calendarul săptămânii.

IANUAR. (1902) are 31 zile. GERAR.

Table with 2 columns: Calendarul. Int. v. and Calendarul. Grece. Rows include dates and events like '27 + sf. I. Ch. g. d. aur', '9 Apolonia', etc.

Cursul la burza din Viena.

Din 7 Februarie n. 1902.

Table of stock exchange rates from Vienna. Columns include item names like 'Renta ungr. de aur 4%', 'Renta de argint anstr.', etc., and their corresponding values.

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Februarie n. 1902.

Table of local market prices from Brașov. Columns include item names like 'Banerota rom. Cump.', 'Argint român.', etc., and their values.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 4 Februarie n. de 25,501 capete, la 5 Febr. n. an intrat 633 capete și au eșit 1381 capete, rămânând la 6 Februarie n. un număr de 24,753 capete.

Se notăză marța ungrărescă: veche grea dela 94.—96 fl. tihăx grea dela 96—98 fl., de mijloc dela 94—96 fl. ūă ōră dela 92—94 fl.—Sărbășcă: grea 40—91 fl., de mijloc 88—90 fl., ușoră 56—88 fl. kilogramul.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Nr. 1626—19 2

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința publică că rațiociniul casei orfanale pe a. 1901 esaminat și provădat cu clau-sulă de contabilitatea orășeneseă se pofe lua în vedere la sedria orfa-nală orășeneseă de ori cine — dela 6 Februarie a. c. 15 zile înainte 6r eventualele observări față de acela sē pot face în termenul susindicat la subsemnatul magistrat.

Brașov, 1 Februarie 1902.

(409,1--1)

Magistratul orășenesc.

Nr. 9746—1901.

Publicațiune ulterioară.

Deore ce încă mulți dintre sol-venții de dare nu s'au înaintat cō-tele de fășinune pentru măsurarea dării de cl. III pe ani 1902, 1903 și 1904; cōșile de fășinune pentru darea de cl. IV pe anul 1902 și a ce-lor pentru darea de interese după capitale și rente, da aceea prin această se provocă toți acei solvenți de dare cari nu s'au înaintat cōtele de fășinune sus amintite sē și-le în-ainteze la subscrisul oficiu de dare orășenesc până la 13 Februarie a. c. cu atât mai vortos, căot la din con-tră, cōtele de fășinune nelăinate, sē vor pregăti pe speșele părților neglijente.

Brașov, 5 Februarie 1902.

(408,2--3)

Oficiul de dare orășenesc.

De închiriat

Parterul din casa nr. 12 nou 333 v. Tergul hoilor în corti, aco-modată de cōșină, sē dă închirie dela 1-a Aprilie 1902. Dealușiri dă advocatul P us-cariu, la „Albina“.

DEPOSIT DE ARTICOLE DE MĂȘINĂRI DE GUMI din Paris.

J. RETF Specialist, VIENA

I., Brandstette 3. Prețuri curente în coverte închise franco și gratis. Trimiterea în provincie cu Rambursă Discreț. A. E. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

Nr. 686—1902.

Publicațiune.

Din partea subsemnatului oficiū de dare prin această se aduce la cu-noscință publică, că Ilustrataea Sa Domnul Vice-comite cu rezoluțiunea Nr. 558/902 ne-a transpus conse-m-narea depre acei restanțieri în darea de drumuri comitatense, cari această datorie a lor au a și-o achita prin muncă; aceste consemnări se pot lua în vedere la oficiul de dare oră-șenesc în termen de 15 zile, adecă dela 4—19 Februarie inclusive, ase-menea stă în voia restanțierilor res-pectivi, ca în decursul acestui ter-min sē și presente la oficiul de dare orășenesc eventualele lor observări. Observările seu recursese întrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Brașov, 3 Februarie 1902.

(408,3--3)

Oficiul de dare orășenesc.

Se cumpăram numai bombonele lui Retihi Veronica (Permete)! Bombonele Retihi veritabile se c a p ă ț ă numai la producențal și în farmacia din Brașov: Julius Horning, Emil Jakelins, Franz Kelemen, Eduard Kugler, Neustädter: Edmund, H. G. Oberl, Victor Roth Făgăraș: Ved. P. Johann Hermann, Friedrich Pildner, firma Auer & Graeser.

Societatea de lăptărie din Brașov.

Prin această aducem la cunoștința P. T. public consumment de lapte că, noi laptele nostru nesmântănt, curățit după rece-rițele hygienice, adecă pasterizat (fără bacchie) îl vindem cu acelaș preț ca și până acum, și anume:

Lapte de vacă pro litru cu 16 bani. Lapte de bivoliță „ 20 „

Tot-odată se face cunoscut, că vinderea de lapte P. T. public consumator la cerere se face și cu plata, pe lună.

Societatea de lăptărie din Brașov G. m. u. H.

Societatea de lăptărie din Brașov.

Succesorul lui I. Goldschmidt, Strada Michael Weiss Nr. 6

ATELIER DANSTIC

d'asupra magazinului de obiecte de aur al D-ului Bittermann. Dinți artificiali, calitatea cea mai bună cu plăci d'aur, aluminium seu canciuc, dantură completă cu aur, dinți singuratici etc.

Dinți fără plăci pe cerul gurii. Indrepteză dinții crescuți strîmb. Dinți singuratici dela 3 cor. în sus. Dantură completă „ 60 „ „ „

(386)B—6

LEMNE DE FOC

sau ferestrite și plane, cregate uniate acașă, se capetă ieftine la Jul. Teutsch Strada Cărei nr. 9. Telefon nr. 122.

Comande și plăți se pot face și la D-nul Ernst Jeckel

Strada Hirscher nr. 19.

Pentru prestațiuni eminente premiat: Paris St-Gallen St-Gilles Olmitz Aussig Veneția Breslan London Berlin Brunn K. k. posesor eschinsv de privileg. Distincții Prea înalte

SIGMUND FLUSS

Viena, Brunn, Praga, Budapest. Premiat cu 10 medalii de aur. Stabiliment de rangul I, pentru Vășeltoarie artistice

Appretur și spălătorie chimică (instalate cu vapor) pentru Garderobe de băhați, dame și copii. În stare compusă și descompusă, pentru Uniforme, Store de mobilă, Covore, Perdele, Dan-tele veritabile etc.

Se recomandă On. public pentru execu-tare lucrătorii, ce cad în brașă accesă.

Prestăpiniți neîntreocute, prețuri ieftine. Fabrica și Complit: Brunn, Zelle 38. Telefon 576. Locuțur de primire în tobe orășele mai mari, comande din provincie prompt.

Representant pentru specialitate: Vășel-toarie de țaine de mătase a Hessert, pentru Bra-șov și jur la D-ni Robert Weber (fost Teimes-Vari Isivani) în a g a z i n de m o d e , strada Vanni nr. 5.

Nr. Mag. 18091—1901.

PUBLICAȚIUNE

referitoare la vinderea reabilităților orașului dela scâldile din Zizin.

In scopul vinderei realităților orașului Brașov, aflătoare în scaldă Zizin, îndepărtare de Brașov 17 kilometri se va ține **Vineri în 28 Februarie 1902** licitație verbală împreună cu oferte în scris.

Locul licitației va fi localul

oficiului economic orășanesc din Brașov.

In vânzare se pun așa numita „Curie“ (casa domnescă), Hotelul „Concordia“, scaldă de valuri, scaldă de vană, promenada cu parcurile ei și cu sala de așteptare, sala de promenadă, pavilionul de muzică, butică de zaharicale, isvoreanle minerale cu numirea: fântâna „Ferdinand“, fântâna „Ludwig“, scaldă isvoritoare „(Lobogó)“ dinpreună cu isvorul numit „Francisc“, sala de așteptare de

lângă el dimpreună cu teritoriul ce-i aparține; mai departe: parcul Schwarzenberg, complexul de pădure „Săcădatu“ și „Lobogó“, livadia Lobogó, 3 grădini și livezile parcelate; toate acestea se pun în licitație cu prețul de strigare de 27,284 de Corone.

Ofertele scriptaristice sunt a se așterne cel mult până în **27 februarie 1902 la 12 ore din zi**, adică până în ziua premergătoare a pertractării de oferte la oficiul economic

orășanesc; ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Condițiunile de contract sunt es-puse și se pot lua în vedere și decopla de toți amatorii, în oficiul economic orășanesc, până la ziua pertractării ofertelor, în orele din nainte de amăzi dela 8—12, și la cerere se vor și trimite amatorilor de cumpărare prin oficiul economic orășanesc.

Brașov, în 30 Nov. 1901.

2—3,354

Magistratul orășanesc.

Publicațiune.

Imobilele apartinătoare moștenirii după *Dr. Ferdinand Otroban* ce sunt specificate mai jos în mod amănunțit, se vor vinde în **15 Februarie 1902** în cancelaria notarului public reg. Karl Schnell (Brașov, Strada Vămiș Nr. 17—15) prin licitațiune publică, ce se va ține acolo de bună-voie, începând dela orele 9 dimineța.

Imobilele se vor vinde și sub prețul fixat. Moștenitorii însă își rezervă dreptul de a primi sau refusa ofertul făcut.

Ofertele se pot trimite și înscris până la orele 9 a. m. din ziua licitației la notarul reg., care ține licitația, și acestea se vor deschide după terminarea licitației verbale.

Condițiunile amănunțite de licitare se pot vedea și ceti în cancelaria notarului reg. Karl Schnell.

1. Casă de piatră indusă în cartea funduară din Brașov Nr. 2660, A + 5372 nr.ii top. și situată în Brașov, str. Spitalului nr. 32 nou (430 vechi) 13,000
2. Casă de piatră și grădină indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A + 6193, 6194/1, nr.ii top. și situată în suburbiul Blumena, str. Măestrilor, nr. 19 nou (33 vechi) 18,000
3. Casă de piatră, indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A + 5498/1 și 5498/2, nr. top., situată în str. Stlui Ioan nr. 17 nou, (638 vechi) 40,000
4. Casă de lemn, indusă în cartea funduară din Brașov nr. 2660 A + 3348, 3349, nr.ii top., situată în suburbiul Scheiu, Podul Crețului, nr. 107 nou (676 vechi) 2000
5. Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea și cu aranjamentul, indusă în cartea funduară din Brașov, nr. 10,961 A + 25,404/12 nr. top., situată imediat la graniță 16,000
6. Casa cu șase apartamente de locuit, cu o mare grădină de pome, odăile folosite pentru locuință de vară, dimpreună cu mobilierul, indusă în cartea funduară din Bacifalu (Săcele) nr. 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 nr.ii top., situată în acea comună, nr. casei 446 20,000
7. Casa cu patru locuințe și grădină, indusă în cartea funduară din Bacifalu nr. 598 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1362/2, 1363/2, 1364/2, 1611 nr.ii top., nr. casei 445 10,000
8. Așa numita „Villa Zona“ din Elepatak cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu partea de drept la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară din Elepatak nr. 3118 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top. cu măieriste 14,000
9. Casele induse în cartea funduară din Brașov, Nr. 2660 A + 5434 nr. top., și situate Strada Porții nr. 16 și cel vechi nr. 488, și cea sub A + 5420 nr. top. din strada Spitalului nr. 11 nou și 475 vechi, amândouă casele la olaltă (fostu Hotel Baroș) 130,000
10. Prima fabrică ung. de petrol indusă în cartea funduară din Brașov nr. 9852 A + 24801/1, 24801/2, 24801/3, 24801/4, 24801/5, 24801/6, 24801/7, 24801/8, cu edificiile ce se află: fabrica de petrol, cu licența de import de țitei, 2 cazane de transportat țitei (materialul brut se vinde după prețul cumpărării, er marfa gata după prețul pieții) 160,000
11. Un loc de arat indus în cartea funduară din Bacifalu nr. 598 A + 1267 nr. top., situat în așa numită Közép-kövecs 200
12. Locurile de arat din cartea funduară Bacifalu nr. 598 A + 1567, 1568, 1569, 1571 nr.ii top., pe hotarul Timișului 800
13. Locul de arat indus în cartea fund Bacifalu sub nr. 598 A + 1580 nr. top., pe hotarul Timișului 100
14. Imobilele induse în cartea funduară din Bardocz 79, 652, 152 și din Füle 374, 286, 371 și 372 și anume: Intravilanu din Bardocz cu 2 locuințe (Curia) grădină cu pomi și sămănătură, mără de măcinat cu 2 petri, locuri îngărdite 108 jugere de sămănat, proprietate comasată cu locuințe, 10 jugere fânațe, 45 jugere pădure (partea numită tilalmas és ravaszik düllö). In Füle, Stabilimentul vechi, Usină de fer cu totel acareturile, țidirile, sesiuni, 240 jugere pădure pe hotarul Dobrota și 474 jugere pădure de fag pe hotarul Csik-Szent-Simon. Toate la olaltă 64,000
15. Locul de țidire indus în cartea funduară din Apacza nr. 1011 A + 1601/2, 1602/2, 1603/2 800

Va ține de 10% din prețul imobilelor este a se depune în bani gata sau în hârtii de valoare, er la oferte înscris este a se alătura și vadiul. Brașov, 16 Ianuarie 1902.

Moștenitorii răposatului
Dr. Ferdinand Otroban.

Mărturisirea unui moșneag.

O istorie adevărată luată din viață.

Narată de **Stefan Szabó jun. în Pakozd.** (Reproducțiunea oprită.)

Dragii mei. Bunul cel mai scump, ce posedă omul în lume este sănătatea. Din nefericire, bolnăvindu-se omul cu greu găsește leac, care să-i ajute. Și eu am bolit șese ani întregi și am încercat de toate, însă numai în zadar.

La cele din urmă ceteșc odată în o gazetă despre „Elsa fluid“ a lui Feller din spișeria în Stubica (Craoșia) și mă gândesc în mine: dăr stai! mai încercă și cu asta. Cnmand o duzină de probă și acum pot să vă povestesc o istorie intrăgă: Șese ani de țile nu am putut să umblu de junghiri și podăgră. N'am putut să-mi ridică piciorule, nici să dorm cât

plâns, că l'ar arde capul, că ar avea nisce ferbințeli și că l'ar durea mâ-nile, piciorule și pe la mijloc. Îi dau o sticlută din acest „fluid Elsa“ și ce să vedă? N'a trecut mai bine de 3 țile și Mihai era sănătos. Și Stefan de pe Gorgan a venit și m'a rugat, să-i dau și lui din acest minunat „fluid Elsa“, care ajută la toți, căoi nevasta sa tușese grozav și o înjunghie în pept! Închipuiți-vă dragii mei: după 2 țile vine nevasta lui Stefan să-mi mulțămescă din suflet, căci „fluidul Elsa“ i-a ajutat îndată. Tocmai în ziua de Bunăvestire vine vecina Ana să-mi să plângă, că copilașul ei ar fi pe ducă, de versatul și plânsul cel mult și de scărcei la inimă și, că nu scie s'racă de ea ce să mai facă. Femeile scitătore ar fi încercat de toate lecurile folositoare, însă numai degăba. Eu nici una, nici două, iau foia, în care este înșurată fie-care sticlută cu „fluid Elsa“, și ceteșc să ved, că ore nu stă nimic acolo despre asemenea cas. Și caut și ved că stă scris: 10 picături în laptele oel bea și apoi pântecule trecut cu „fluidul Elsa“, trebuie să folosescă. Îi dau o sticlută și îi țic: nu mai fi tristă, căci ceia ce stă în această povață trebuie să fie adevărat, dăr așa să scii, că decă va folosi, ai să-mi dai 2 sticlute pentru această unică, ce-ți dau și încă una; aiți grije să capeti adevăratul „fluid Elsa“ a lui **Feller**, deci să scrii pe cartea, cu care o vei cere așa:

Domnului Eugen V. Feller

spișter în Stubica, Nr. 151 (Comitatul Agramului).

Ș'apoi după toate mai este și eștin. Două-spre-țecce sticlute costă 5 corone, er poșta o plătesce tot spișeria. Copilul să făc sănătos nu mai țărțit decăt chiar în acea sără și la săpțemăna vecină îmi aduce plină de bucurie 20 de sticlute „fluid Elsa“, nu două numai, căci decă n'ar fi dat de acest „fluid Elsa“ i-ar fi murit copilul. Toți omenii din sat au auțit despre asta și toți au comandat. În cășlegi am fost la nunta lui Ion și nu-mi încăpeam în piele de bucurie auțind câte toate se povesteau de „fluidul Elsa“ a lui Feller. Copilul unei femei luat din iele a fost tărăduit, alții s'au vindecat de limbrici, alții de cacisânge, de dureri de dinți, de rii, de brână, de rani purioșe, de scărcei, de dureri de inimă, de rigăelă, de gâlbinare, de ofica, de friguri și de slăbiciune. Unul a scuiat sânge și i-a ajutat, er un vecin bătrân orbise aprăpe cu totul, acum însă vede ca ori-ce flacău. După spusele vecinilor „fluidul Elsa“ a lui Feller folosise pentru ori-ce și vindecase toate bolile. Până și rimătorilor, cailor, boilor li-a dat omenii fluidul amestecat cu apă, când n'au mai voit să mănec vitele, și îndată a folosit. Să stăm strimb și să vorbim drept, dragii mei, dăr „fluidul Elsa“ este leacul cel mai bun, care folosesc la toate, vindecă cele mai deosebite boli și, pentru ca să căpetați de cel bun, trebuie să scriți apriat adresa:

Domnului Eugen V. Feller

Spșișter în Stubica, Nr. 151 (Comitatul Agramului).

Decă comandați 12 sticlute „fluid Elsa“ aveți să trimiteți 5 corone, două duzini (24 sticlute) 8 corone 60 fileri, 3 duzine (36 de sticlute) 12 corone 40 fileri, er 4 duzine (48 de sticlute) 16 corone, franco împreună cu îndrumarea de folosire cu ladă cu tot. Er acelora, care vor comanda le doresc, ca acest fluid să le folosescă ca și mie.

Veritabil **Fluid Elsa** a lui **Feller** trebuie să porțe pe îndrumările de aplicare și pe sticlute marca depusă, care e reproducă aici, cu numele „Elsa“ și cu subscrierea **Feller**. Examinat și avisat din partea autorității sanitare. La expozițiunile dela Paris, Nizza și Berlin fluidul Elsa a lui Feller a fost premiat cu medalia de aur. „Fluidul Elsa“ a lui Feller se se comande numai pe poște cu rambursă sau cu plata înainte. Cu port, cu ladă și cu îndrumare de aplicare cu tot costă 1 duzină (12 sticlute) 5 corone, 2 duzine (24 de sticlute) 8 corone 60 fileri, 3 duzine (36 sticlute) 12 corone 40 fileri, 4 duzine (48 sticlute) 16 corone, franco trimise ori unde.

Tuturor suferinșilor recomandă cu căldură renumitul „Fluid Elsa“ a lui Feller. Asta o soriu bucuros ori și cci Stacz M. hályné din B. Szarvas

Cine voiesce să capete adevăratul „Fluid Elsa“ a lui **Feller** și adevăratele „Pilule Elsa“ ale lui **Feller** să comande prin scrisore și să scrie lămurit adresa la unicul loc de fabricațiune:
Domnului Eugen V. Feller
Spșișter în Stubica, Nr. 151 (Comitatul Agramului.)
Depotul principal în Budapesta la spișterul **Josif de Török**, Király-uteza Nr. 12.

Chiar Dumnezeu a voit ca să inventezi D-te „Fluidul Elsa“ spre ajutorul bolnavilor s'raci. Așa sorie: **Juhász István**, Dunaföldvár.